

ಕೊರವಂಜಿ

Koravangi

ಮೇ

ರಂಜಲ

ಸಂಪಾದಕರು :

ಶ್ರೀ|| ರಾ. ಶಿ.

ಬರಹಗಾರರು :

ಶ್ರೀ|| ಪಾಪಿ
ಶ್ರೀ|| ಕಾನುಡ್
ಶ್ರೀ|| ಅ. ರಾ. ಸೇ..
ಶ್ರೀ|| ಬಚ್ಚ
ಶ್ರೀ|| ರಾಮ
ಶ್ರೀ|| ಬಿ. ಚಂ.
ಶ್ರೀ|| ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ.
ಶ್ರೀ|| ಸಾ. ಕ.
ಶ್ರೀ|| ಪ್ರಸಾದ್
ಶ್ರೀ|| ದಾಶರಥಿ ದೇಕ್ಷಿತ್

ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಬಹುಪ್ರತಿ
ಕವನಗಳು

ಕವನಗಳ ಮನಪತ್ರಕ

For 3 way Beauty Treatment....

RAJA
SNOW

AMLA HAIR OIL , KASTURI SOAP

MANYAM & CO BANGALORE MADRAS MADURAI BOMBAY

FAS

...ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿಯೂ
ನಂಬಲಪಡುವುದು...

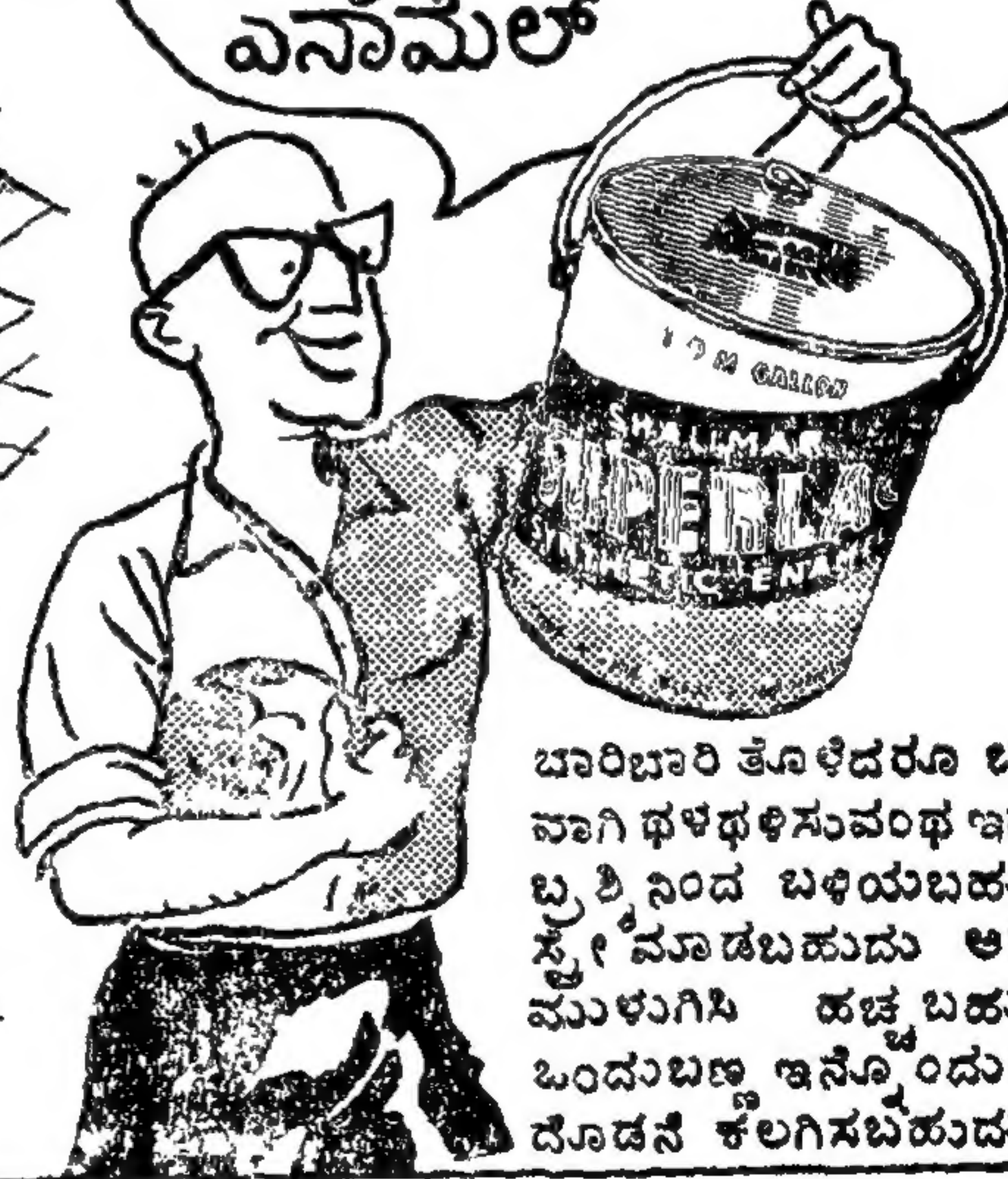
...ನೋಡಲು
ಅಂದವಾಗಿರ
ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ...

...ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ
ಮತ್ತು ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ
ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾದಲ್ಲಿ...

...ಬಣ್ಣಗಳು
ಮಿರುಗುತ್ತಿರಬೇಕಾದಲ್ಲಿ...

...ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ,
ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಉತ್ತರ
ಪಾಲಿಮಾರ್ ಸೂಪರ್‌ಲ್ಯಾಕ್
...ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಸಿಂಥೆಟಿಕ್
ಎನಾಮೆಲ್

SPW 293 R

ಬಾರಿಬಾರಿ ತೊಳೆದರೂ ಬಹಳ
ವಾಗಿ ಥಳಥಳಿಸುವಂಥ ಇದನ್ನು
ಬ್ರಿಶ್ ನಿಂದ ಬಳಿಯಬಹುದು,
ಸ್ಕ್ರೇಮಾಡಬಹುದು ಅಥವಾ
ಮುಳುಗಿಸಿ ಹಚ್ಚಬಹುದು.
ಒಂದುಬಣ್ಣ ಇನ್ನೊಂದುಬಣ್ಣ
ದೊಡನೆ ಕೆಲಗಿಸಬಹುದು.

ಒಂದು ಗೆಲನ್ ಪೆಯಿಂಟ್ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೀಳುವುದು
ಯಾವ ಮೇಲ್ಮೈಗೂ—ಒಳಭಾಗಕ್ಕೂ ಯಾ ಹೊರಭಾಗಕ್ಕೂ—ಬಳಿಯಬಹುದು.

SHALIMAR PAINT, COLOUR & VARNISH CO., PRIVATE LTD.,
CALCUTTA • BOMBAY • MADRAS • NEW DELHI • KANPUR

SHALIMAR PAINT COLOUR & VARNISH CO., PRIVATE LTD.

Koravanji, May 1958

INSOTEX

MYSORE ROAD, BANGALORE

MANUFACTURERS OF OIL DRESSED FABRIC,
YELLOW AND BLACK VARNISHED CAMBRICS,
VARNISHED PAPER AND OTHER
COATED FABRICS.

USED IN THE MANUFACTURE OF CABLES,
ELECTRIC MOTORS AND TRANSFORMERS, RADIO
AND TELEPHONE COMPONENTS, ETC., AND IN
THE REPAIRS AND MAINTENANCE OF ELECTRI-
CAL MACHINERY AND INSTALLATIONS.

Suppliers to ;

INDIAN CABLE CO., LTD.,
NATIONAL INSULATED CABLE CO. OF INDIA, LTD.
ETC.

A NEW INDIAN INDUSTRY

Koravanji, May 1958

ಸಂಪುಟ ೧೮

ಮೇ ೧೯೫೮

ಸಂಚಿಕೆ ೨

ಕುಹಕಿಡಿಗಳು

ಅವೃತಸರದಲ್ಲಿ ಅಹಿಂಸಾ ತಂಬೂರಿ ನುಡಿಸಿದ ನಂಬೂದರಿ ಪಾದರ ಗೀತಕ್ಕೆ ತಿರುವಾಂಕೂರನಲ್ಲಿ ನೆಹ್ರೂಜೀಯವರು ತಲೆತೂಗಿಸಿ ಆನಂದಿಸಿದರಂತೆ.

*

*

*

ಪಂಡಿತ ನೆಹ್ರೂ ಅವರು ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೆಂದು ಟಿಜೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವರಂತೆ.

—ಜೈ ಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣರು ವಿಲಾಯಿತಿಗೆ ಹೊರಟಿರುವರಂತೆ.

—ಅಯ್ಯೋ! ದೇವರೇ. ನಮ್ಮ ಅರವಾಮುದ್ದು ದೆಹಲಿಗೆ ಈಗ ಹೊರಟದಾ ನಲ್ಲವ್ವಾ ! ಅವನೇ ಗದ್ದುಗೆ ಏರಿದರೆ!—ದೇಶದ ಗತಿ !!

*

*

*

ಬಿಷ್ಣು ರಾಮ್ ಮೇಧೀಯವರು, ಕಾಮರಾಜರಿಗೆ “ನೀವು ಬಿಹಾರಿನ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರಾಗುವ ಸಂಭವ ಉಂಟು” ಎಂದು ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದರೆಂಬುದು ಶುದ್ಧ ಸುಳ್ಳಂತೆ.

*

*

*

ಹಳೇ ಸೇಫ್ಟಿ ರೇಜರ್ ಬ್ಲೇಡುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಹಲಸಿನ ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಹೂತಿದ್ದೆ. ಈಗ ಆ ಮರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಹಲಸಿನಹಣ್ಣು ನುಣ್ಣಗೆ ಇದೆಯೆಲ್ಲಿ. ಎಂದು ವಾಚಕರೊಬ್ಬರು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ!!

*

*

*

ಬಸವ ಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾದ ಕಾರಣ — ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾರ ಜಯಂತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೋ—ಕಾದು ನೋಡಬೇಕು!

*

*

*

ಮೈ ತೂಕ ಇಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಹಸಿ ಪಚಡಿ ಒಳ್ಳೆಯದಂತೆ. ಆದರೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಹಸಿ ಪಚಡೀನ ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ಇಳಿಸೋ ವಿಧಾನ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ!

*

*

*

ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಚುನಾವಣಾ ಮುಂಬರುವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, “ನನಗೂ ಒಂದು ಓಟುಂಟು” ಎಂದು ತಂತಮ್ಮ ಸಚಿವರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟುದು ಸುಳ್ಳಂತೆ.

*

*

*

ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಹೋಗಿದ್ದ ರೋಗಿಯೊಬ್ಬನನ್ನು ಚೇಳು ಕುಟುಕಿತಂತೆ!

—ಛೇ! ಛೇ! ಡಾಕ್ಟರು ಅಲ್ಲಿ ಇರೋವಾಗ ಚೇಳು ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಹುದೇ?

*

*

*

ಪಾಲಹಳ್ಳಿಯವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನಪುಡಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರಂತೆ.

*

*

..*

ಅಮೆರಿಕನ್ನರಿಗೆ ವಿಧುರ ನೀತಿಯನ್ನು ಭೋದಿಸಲು, ರಾಜಾಜಿಯವರನ್ನು ರಷ್ಯಾದವರು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಶುದ್ಧ ಸುಳ್ಳಂತೆ.

*

*

*

ನೆಹ್ರೂವರ ಅನಂತರ?

ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಈಗಲೇ ಉತ್ತರ ದೊರಕುವಂತೆ ನೆಹ್ರೂಜೀಯವರೇ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೆದರಿಸಿದ್ದಾರೆ!!

ಉ ರಿ ಗಾ ಳು

ಕಲ್ಕತ್ತಾ ನಗರದ ಟ್ರಾಮುಗಳ ಪೈಕಿ, ಕೆಲವನ್ನು ಬರೀ ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರಯಾಣಾನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾರಂತೆ ... ಇದರಿಂದ, ಗಂಡಸರಿಗೆಲ್ಲ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿ, ಅವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಹೂಡುವರಂತೆ. ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಹೋದರೇನೇ ಸುಖಪ್ರಯಾಣ, ಎಂಬುದೇ ಅವರ ಸ್ಲೋಗನ್ !

* * * *

ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಜನ ತಾವು ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹಟ ತೊಟ್ಟಿದಾರೆ ಎಂಬ ಸುದ್ದಿ ಕರಾಚಿಯಿಂದ ಬಂದಿದೆ.... ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕರ ಕೊಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ತಿರುಗುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಡುವ ಲಾಯರುಗಳಿದಾರೆ; ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ದಲ್ಲಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ ?

* * * *

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಪ್ರಕಾರ, ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಿನಿಮಾ ಟೆಕೀಟ್ ದರ ಕಮ್ಮಿಯಾಗುತ್ತದಂತೆ.... ಆದರೆ, ಚಿತ್ರಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಕವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಇದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂದು ಜನ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

* * * *

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ಹೂವಿನ ಹೆಸರೇನೆಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಫಲ ವನ್ನು ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ (ಜಾಹಿರಾತು) ಹೂವಿನಂತೆ ಹಣ್ಣು ! ಅಲ್ಲವೆ ?

* * * *

ವೆಸ್ಟ್ ಇಂಡೀಸ್ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಟೀಮಿನವರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಮ್ಯಾಚ್ ನಡೆಯುತ್ತದಲ್ಲಾ ಅದನ್ನ ದಯವಿಟ್ಟು “ಕನ್ನಡ”ದಲ್ಲಿ ವಿಸರಿಸಬೇಡಿ, ಎಂದು ಆಗಲೇ ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ರೇಡಿಯೋ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನೂರಾರು ಪತ್ರಗಳು ಬಂದಿವೆಯಂತೆ

* * * *

ಸಿಂಹಳದಲ್ಲಿ. ಆ ದೇಶದ ಬಾಷಾವೈಮಿಗಳು. ತಮಿಳು ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ
ಟ್ರಾಕ್ ಬಲಿದು ಅಲಿಸುತ್ತಿದಾರಂತೆ...ತಮಿಳು ಹಿಂದಿ ವೋರ್ಡಿಗೆ ಟ್ರಾಕ್ ಬಲಿದ
ದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಕಲಿತರಬೇಕು.

* * *

ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಫೈನಲ್' ಆದ ಹುಡುಗರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ, ವೈಸ್‌ಚಾನ್ಸಲರ ಮನೆಗೆ
ನುಗ್ಗಿ ಅವರನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಿಡದೆ, ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಬಂಧಿಸಿದರಂತೆ.... ಫೈನಲಾದೆ
ಎಂದು ಒಪ್ಪುವವರೆಗೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲವಂತೆ.

* * *

"ನಾವು ಹಲವರು ರುಜುಮಾಡಿದಾಗ, ನೆಹ್ರು, ಥೆಬರ್ ಇತ್ಯಾದಿ ದಿಗ್ಗಜಗಳೆಲ್ಲ
ಹೆದರಿ ಹೋ ಎಂದು ಕೂಗಿ, ಕುಗ್ಗಿ, ಬೇಡಿರೋ ಅಂತ ಕಾಲುಕಟ್ಟಿದರು" ಎಂಬ
ಜಂಭದ ಮಾತು ಕೇಳಿ, ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೊಂಡು, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ರುಜುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ
ಕಲಿಯುತ್ತಿದಾರಂತೆ.

* * *

ತಿಖರವೇರುವಾಗ ನೇಣುಸಹಿತ ಏರಬೇಕು, ಎಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮಾತನ್ನು
ಶ್ರೀ ತೇನ್‌ಸಿಂಗ್ ಐಕ್‌ರವರಿಗೂ, ಕ್ರಶ್ಚೆವ್‌ರವರಿಗೂ, ಮಕ್‌ಮಿಲನ್‌ರವರಿಗೂ
ಹೇಳಿದಾರಂತೆ.

* * *

ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಸ್ಫುಟ್ಟಿಕ್‌ಗಳನ್ನು ಅಂತರಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಾವೂ ಹಾರಿಸಬಲ್ಲೆವು,
ಎಂದು ಭಾರತದ ರಕ್ಷಣಾ ಶಾಖೆಯ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೇಳಿದರು (ವರದಿ) ಅವಾಂಗ್
ಮನೋಗೋಚರವಾದ, ಅಪ್ರಾಪ್ಯ ಮನಸಾಸಹವಾದ ಸ್ಫುಟ್ಟಿಕ್‌ಗಳಿರಬೇಕು.

* * *

ಶಂಕರ ಜಯಂತಿಯ ಪ್ರಯುಕ್ತ 'ಅದ್ವೈತ ಲೋಕ'ದ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು
ವೆಂಡಲ್ ವಿಲ್ಕಿಯನರು ಬರುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಖಚಿತವಲ್ಲವಂತೆ.

* * *

ಬೇಗ ಒಂದು ಹೊಸ ಕಾದಂಬರಿ ಕೊಡ್ತಿ ಎಂದು ಕೊಳ್ಳುವವ ಬೆಳಗ್ಗೆ
ಕೇಳಿದಾಗ ಅಂಗಡಿಯವ ಹೇಳಿದನಂತೆ—ಸಂಜೆಯತನಕ ಅವಕಾಶ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು
ಬರೆದುಕೊಡ್ತೇನೆ ಅಂತ.

✱ ಇಂದಿನ ಗಾದೆಗಳು ✱

(ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನವು—ತಿಳಿದವರಿಗೆ)

ಸಾವಿರ ಸಿಕ್ಕರ ಖೈರಾನ್ ಆದರೂ
ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಬಹುಮತದ ಖಾಸ್‌ದಾರ.

ಒಂದಲ್ಲಾ ಅಮ್ಮನಿಗೆ—ಸಂದೆಲ್ಲಾ ಬೇನೆ
ಎಂದರಂತೆ ದೇಭರ್ ಅವರು—ಭಾರತಾಂಬೆಯ ಕುರಿತು, ಇಂದು.

ಆಯ್ಯಾ, ಎಂದರೆ ಸ್ವರ್ಗ—ಎಲವೋ ಎಂದರೆ ನರಕ—
ಜಿನ್ನಯ್ಯ, ಎಂದರೆ ಸ್ವರ್ಗ,—ಛಲವೋ ಎಂದರೆ ಪಾತಾಳ—

ಕುಲಕ್ಕೆ ಶತ್ರು ಕೊಡಲಿ ಕಾವು
ಎಂದನಂತೆ ಕೃಶ್ಣಿವ್—ಅವ್ಯತಸರದ ಅಧಿವೇಶನದ ಅಹಿಂಸಾ,ವರದಿ
ಓದಿದಾಗ.

ಬೆಳ್ಳಗಿರುವುದೆಲ್ಲಾ ಹಾಲಲ್ಲ—
ಕಾಮ—ರಾಜನೆಂದರೆ — ಆ—ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ!!

ನೀತಿ ಹೇಳುಕ್ಕೆ ಪ್ರಿಟ್ಟನ ಕರೆಸಿದರೆ
ಆತ ಆರು ತಿಂಗಳ ಆದಾಯ ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡೇ ಹೋದ

ಎನೇ? ಗೌರಿ! ತಾರಾಟ ಅಂದರೆ
ಅವ್ಯತಸರದಲ್ಲಿ ದೇವರೂಟ, ಅಂದಳಂತೆ ಸಚಿವೆ.

ಧನಿ ಕೂಡಿದರೆ ಸಾಧನ—ಬೆಣೆ ಜಡಿದರೆ ಎರಡನೇ ಪ್ಲಾನ್— (ದೇಸಾಯ್)

ತಂದೆಯಂತೆ ಮಗ—ಅಳಿಯನಂತೆ ಕೆಲಸ (ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲೂ)

ಕಾಳನಾದರೇನು, ಮೂಳಿಯಾದರೇನು
ಓಟು ಕೊಟ್ಟವರೆಲ್ಲಾ ನನ್ನಮ್ಮವರೇ! (ಸಿ. ಬಿ. ಗುಪ್ತನ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷ)

“ ಟೊಪ್ಪಿಯ ಮೇಲೆ — ಬೆರಳಿಟುಗೊಂಡ ”

—

ಟೊಪ್ಪಿಯ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟುಕೊಂಡು
ಮರೆವನಾತ ಯಾರ ! ಈತ
ಒಪ್ಪದ ಮಾತನೆ ನುಡಿಯಾತಾನ
ದೊಡ್ಡಾಫೀಸಿನ ಒಳಗ

|| ೧ ||

ದೇಶ ! ಸೇವಾ ! ಅಂತಾ ಅಡಿ
ಹಿರಿಯರ ಹೆಸರ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊತಾ
ನಮ್ಮಣ್ಣಿಗೆ ಸುಣ್ಣ ಹಚ್ಚುತಾನಾ
ಬೆಣ್ಣೆಯ ಮಾತಾಡುತಲೇ

|| ೨ ||

ಕೆಮ್ಮಣ್ಣುಗುಂಡಿಯ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊತಾ
ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮಗ ತಕಲಿಯ ಹಿಡಿದು
ದಮ್ಮಡಿಕೂಡ ಉಳಿಯಾದ್ವಾಂಗ
ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಬೋಳಿಸ್ತಾಂವ

|| ೩ ||

ಪರ್ಮಿಟ್ ಕಂತೆಯ ಗಿಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ
ಸಂಜೆ ಪ್ಯಾಟಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ
ಅಂಜದೆ ಎಲ್ಲರಗಿಂತಾ ಮುಂಚೆ
ದೊಡ್ಡಾಫೀಸಿನ ಹೊಕ್ಕಾವ

|| ೪ ||

— “ಪಾಪಿ”

—

ಉಗುಳ ಬೇಡಿ

ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆ ನನ್ನನ್ನು ಗಾಬರಿಗೊಳಿಸಿತು ! ಹೌದು, ನಾನೂ ಆ ಬರವಣಿ
ಗೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ, ಅಥವಾ, ಕಂಡಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಕಡೆ ಅಷ್ಟು ಯೋಚನೆ
ಹರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ, ಅಪರು ಪರರಾಷ್ಟ್ರದವರು. ಅವರಿಗೆ ಅದು ಅಷ್ಟು
ಹೇಯವಾಗಿ, ಅಷ್ಟು ಹೀನವಾಗಿ ಕಂಡದ್ದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
ಯನ್ನು ಅವರೇನು ಬಲ್ಲರು ? ಭಾರತ ಎಂದರೆ, ಶುಚಿರುಚಿಗಳ ತವರೂರು, ಗಾಂಧಿ
ಯವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ, ಬುದ್ಧನ ತಪೋವನ, ಗೀತಾಸಂದೇಶವನ್ನು ಲಾಲಿಸಿದ
ಕವಿಗಳ ಸಮೂಹ-ಎಂದಿಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದಿದ್ದ ಅವರಿಗೆ, ಆ ರೈಲು ಡಬ್ಬಿಯೊಳಗಿನ
ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಬರವಣಿಗೆಗಳೊಂದೊಂದೂ, ಮರ್ಘಭೇದಕವಾಗಿದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ
ವೇನು ?

“ದೊಂಗಲುನ್ನಾರು, ಜಾಗ್ರತೆ!” ಸತ್ಯ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ದೇಶ, ಅವನ ಸಂತತಿ
ಅವನ ಕಥೆಯನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಯಾಗಿ, ನಾಟಕವಾಗಿ, ಸಿನಿಮಾವಾಗಿ, ಕಾವ್ಯವಾಗಿ,
ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವಾಗಿ ಆರಿದುಕುಡಿಯುವ ದೇಶ! ಸತ್ಯವೇ ದೇವರು ಎಂದ ಗಾಂಧಿಯ
ಟೋಪಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಿರುಗುವ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಪರಸ್ಪರ, ಈ ರೀತಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ
ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಜೀವನಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೇ ? ನಾಚಿಕೆ
ಗೇಡು, ಎಂದರು, ಆ ಅಮೆರಿಕನ್ ಬಂಧು ! ಹೌದು, ಎಂದಲ್ಲದೆ, ನಾನೇನು
ಹೇಳಲಿ ?

ಆಮೇಲೆ, ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದ ಇನ್ನೊಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನೂ,
ಹಾಳಾದವನು, ಓದಿಯೇ ಬಿಟ್ಟ; ಭಗವಂತನನ್ನು ನಾನು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರೂ,
ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ ! “ಗಾಡಿ ಒಳಗೆ ಉಗುಳಬಾರದು” ಎಂಬುದನ್ನು ಓದಿಯೇ
ಬಿಟ್ಟ ಅಮೆರಿಕನ್.

ನನ್ನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿದ; ಯಾಕಪ್ಪ ? ಹೀಗೆ ಹಾಕಿದಾರೆ ? ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ .ಕೂತುಕಡೆ
ಯಿಂದ ಕೂತಕಡೆಯಲ್ಲೇ ಗೊಳಕ್ ಅಂತ ಉಗುಳುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಜಾಸ್ತಿ ಏನು ?,
ಎಂದ ! ನಾನು ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ, ಕುಳಿತೆ. ಏನು ಹೇಳುವುದು ಆ
ಮಾರಾಯನಿಗೆ ಅಂತ ತುಸು ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಆಮೇಲೆ, ಒಳ್ಳೇ ಅಮೆರಿಕನ್ ಭಾಷೆ
ಯಲ್ಲೇ ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ, “ಇಲ್ಲಿ, ನೋಡಯ್ಯ ! ಕಡಲೆಕಾಯಿ ತಿನ್ನುತ್ತೀವೆ,

ಸಿವ್ವೇನ ಉಗುಳುತ್ತೇವೆ; ಕಿತ್ತಕೆಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುತ್ತೇವೆ, ಬೀಜ ಉಗುಳುತ್ತೇವೆ, ಬಾಕೆಹಣ್ಣು ನುಂಗುತ್ತೇವೆ, ಸಿಪ್ಪೆ ಉಗುಳುತ್ತೇವೆ, ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುತ್ತೇವೆ, ಮುಳ್ಳನ್ನ ಉಗುಳುತ್ತೇವೆ, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ತಿನ್ನುತ್ತೇವೆ, ಕಡ್ಡಿಪುಡಿ ಕಸಾನಿಲ್ಲಿ ಉಗುಳುತ್ತೇವೆ, ನಮ್ಮ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 50 ಉಗುಳುವಂಥದ್ದೇ! ಅನ್ನ ತಿನ್ನುತ್ತೇವೆ, ಕಲ್ಲು ಉಗುಳುತ್ತೇವೆ; ಹುಳಿ ತಿನ್ನುತ್ತೇವೆ, ಹಲ್ಲಿನ ಉಗುಳುತ್ತೇವೆ, ಹೋಟೆಲಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗರಣೆ ತಿನ್ನುತ್ತೇವೆ, ಜಿರಲೆಗಳನ್ನ ಉಗುಳುತ್ತೇವೆ....ಆದ್ದರಿಂದ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಊಟದಷ್ಟೇ ಉಗುಳುವುದೂ ಜಾಸ್ತಿ” ಎಂದೆ! ಯಾವ ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಹೋದರೂ, ಪ್ರೊಪ್ರೈಟರಿ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ, ಉಗುಳದೆ ಯಾರೂ ಹೊರ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಎಂದೆ.

ಆಮೇಲೆ, ಹೇ ಅಮೇರಿಕನ್ ಮಹನೀಯ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಗುಳದೆ, ತೆಗಳುವ ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದ, ನಾವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. “ಮಾವಯ್ಯ ಬಂದ! ಉಗಿ ಮುಖಕ್ಕೆ” ಎಂದು ಸಣ್ಣ ಕೂಸಿಗೂ ಉಪದೇಶ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ—ಧೂ, ನಿನ್ನ ಮನೆ ಹಾಳಾಗ, ಧೂ ಧೂ ಧೂ ಧೂ, ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಉಗುಳುವುದೇ ನಮ್ಮ ಪರಂಪರಾಗತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಎಂದೆ.

ಅದು, ಸರಿ ಅಯ್ಯ! ಆದರೆ, ಗಾಡಿಯೊಳಗೆ ಏಕೆ ಉಗುಳುತ್ತೀರಿ, ಎಂದ ಅವನು. ನಾನೂ ಸುಮ್ಮನಿರಲಿಲ್ಲ. “ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಕುಂತವನು, ಏನಾದರೂ ಮಾಡಲಿ. ನಿನಗೇನು? ಕೂತವನನ್ನು ಎದ್ದುಹೋಗು ಅಂತೀಯಾ, ಜುಜುಬಿ ಉಗುಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ!” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ, ನಮ್ಮ ಜನ. ನಾವೆಲ್ಲ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಿಯರು, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳು, ಜಪ್ಪಯ್ಯ ಅಂದರೂ, ಕದಲೆವು; ಕತ್ತು ನೀಡಿ, ಹೊರಕ್ಕೆ ಉಗುಳೆವು” ಎಂದು, ಊದಿದೆ ಆತನ ಕಿವಿಗೆ.

ಇದನ್ನು ಬರೆದ ಮೇಲೆ, ಉಗುಳುವುದು ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆಯೇ? ಎಂದು ಕೇಳಿದ, ಆತ. “ಅಯ್ಯೋ ಮಂಕೆ! ಇದನ್ನ ಓದೋನು ಯಾರು? ನಿನ್ನಂಥ ಬೃಹಸ್ಪತಿಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧೫. ಅವರು ಓದುತ್ತಾರೆ; ಓದಿ ಈ ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ಎಂಥ ದಡ್ಡರು, ತಲೆ ಮೇಲೆ ಬರೆದುಬಿಟ್ಟರೆ, ಅದನ್ನ ಶಿರಸಾವಹಿಸಿ ನಡೆಸುವವರು ಯಾರು, ಅಂತ ಅವರೆಲ್ಲ ನಗುತ್ತಾರೆ. ಧೂ ಅಂತ ಉಗುಳುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದ ಲಾಜ ಮಂದಿ, ನಗದೆ, ಧೂ ಅಂತ ಉಗುಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂತೂ ಗಾಡಿ ತುಂಬ ಎಂಜಲು....ಊರು ಸೇರುವುದರೊಳಗೆ!” ಎಂದುಕೊಂಡೆ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ. ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ.

—ಕಾಮತ್.

ಈ ವರ್ಷ ಬಲು ಶೆಖೆ !

ಪ್ರತಿವರುಷದ ಹಾಗಲ್ಲವು ಈ ವರ್ಷದ ಬಿಸಿಲು !
ಜನರೆಲ್ಲರು ಸೊರಗಿಹರು ಹಸಿರೆಲ್ಲವೂ ಬಾಡಿ !
ಎಂದು ಪಲುಕಿದನು ಮುದುಕ ಪಾಗ ತೆಗೆದಿಟ್ಟು |
ಪಂಕದಡಿ ಕುಳಿತಿದ್ದು ತಲೆಗೆ ತಂಪನು ಬೀರಿ || ೧ ||

ಮರುಗಿಹನು ನೆಲದ ರೈತ ಸೊಸೈಟೆಯ ಕಟ್ಟುವ |
ಬೇವುಮನ ಮಾವು ಮಾತುಗಳಾಡಿ ನನ್ನಾಯಕನು ನಿಂದ್ರೆ |
ಬಿಸಿಲಬೇಗೆಯು ಹೆಚ್ಚಿ ನರಳುವುದೇನಚ್ಚರಿ |
ಎಂದುಸುರಿದನು ತಂಪಾನಕವ ಹೀರುತ್ತ ಭೀಮು || ೨ ||

ಹೊನ್ನ ಹೂಗೊಂಚಲುಗಳ ನಾಕಾಶದಲಿ ಹಾರಿಸದೆ
ನಾಯಿಕೊಡೆಯ ಬಾಂಬ ನಸುರನಾಡಿಸಿದರೆ
ಬಿಸಿಲು ಉರಿಯುವಂತಾದುದೇನಾಶ್ಚರ್ಯವಯ್ಯಾ
ಎಂದ ಧಡಿಯ ಧೋಂಡೂರಾಯ ಹಣೆಯಹನಿಒರೆಸಿ || ೩ ||

ಕಾಶಿದೇವಾಲಯದಿ ಮಡಿ ಮರೆತು ಮೈಲಿಗೆಯ ಮಾಡೆ
ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನು ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ತೆರೆದು ಕೋಪವನು ತೋರೆ |
ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಮಣ್ಣೆಲ್ಲಾ ಬೆಂದು ಉರಿಯದಿರಲಹುದೇ |
ಎಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಿಯು ಕಂಪಿಸುತ್ತ ಸಿಗರೇಟನೆಳೆದ ಮೆಲ್ಲಗೆ || ೪ ||

* * *

ಎಂದಿನಂತೇ ಇಹುದು ಎಲ್ಲವೂ ದೇಶದಲಿ |
ಸಂದಿಹುದು ಕಾಣದಂತೆಯೇ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮುಪ್ಪು |
ಎಂಬ ಸತ್ಯವನರಿಯಲಾರರು ಅರಿಯಲೊಲ್ಲರಿವರು |
ಬೇಗೆಯಲಿ ಮನಬಂದಂತೆ ಆಡುತ್ತಿರುವರು ಇವರು || ೫ ||

—“ಪಾಪಿ”

ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಅವರ ಕಾಗದ

ಸ್ವಾಮಿ ಸಂವಾದಕರೇ!

ಹೋವ ಶನಿವಾರ ಕೋಟಿ ಆಂಜನೇಯನ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿ ಒಡೆಸಿದಾಗ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಬೇಡಿಕೊಂಡೆ. ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ ಅಂತೀರಿ! ಭಾನುವಾರ ರಾತ್ರಿ ನನ್ನ ಬೇಡಿಕೆ ಸಫಲವಾಯ್ತು. ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎನ್ನುವ ಘನ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಕಾಗದವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲೋಸುಗ ಕಳಿಸಿದ್ದೀನಿ. ನೀವು ಇದನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಪಡಿಸಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಅತಿಥಿಗೃಹಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಆಂಜನೇಯನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬೇಡಿಕೆ ಇಷ್ಟೇನೆ.

ಅವಿಶ್ವಾಸ, ಎದುರು ಬಿದ್ದವರು, ಟಾಂಗ್ ಕೊಡೋರ, ರಂಗ್ ಜೋರ್ ಮಾಡುವವರು ಇತ್ಯಾದಿ ಗಲಾಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಸಚಿವರು, ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ನಾನು ತಂಗಿರುವ ಕೊಠಡಿಗೆ ಬಂದು, “ಕುಶಲವೇನಯ್ಯಾ? ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಏನು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೀಯೇ! ತಿಳಿಸಪ್ಪ. ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ನಿನ್ನ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆದಿದೆ! ನಿನ್ನ ಸಲಹೆಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ತಿಳಿಸಿ” ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಆತನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಖುಷಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ. ಹಾಗಾಗುವಂತೆ ಆಂಜನೇಯ! ವರ ಕೊಡು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡು, ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯನ್ನು ಒಡೆಸಿದೆ

ಆಂಜನೇಯ ವಿಗ್ರಹದ ಬಾಲದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ್ದ ಹೂವು ಬಲಗಡೆಗೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೇ ಬಿತ್ತು.

ಭಾನುವಾರ ಸಾಯಂಕಾಲ ಎಂಟರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನನ್ನ ಕೊಠಡಿಯ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದ ಶಬ್ದ. ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದೆ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಮುಖ್ಯ ಸಚಿವರೇ! ಎದುರಿಗೆ. ಒಳಗೆ ಬಂದರು. ನನ್ನ ಮಂಚದ ಮೇಲೇ ಕುಳಿತರು.—ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ.

ನನ್ನ ತಲೆ ಗಿರ್ರಿಂದಿತು. ಟೋಪಿಯನ್ನು ತೆಗೆದಿಟ್ಟು ತಲೆಗೆ ತಂಪುಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಕುಳಿತೆ. ಕುಶಲವೇನಯ್ಯಾ ಎಂದರು. “ಹೌದ್ರೀ! ತಾವೂ ಜಿಂದ

ತಾನೆ" ಎಂದೆ. ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಪ್ಪಾ ಎಂದರು.

“ಕುಂದೇನು ಬಂತ್ರಿ! ಕೊರತೆ ಏನುಂಟು? ಸಾಧ್ಯವಾದ್ದನ್ನು ಶಹಣೆ ರೀತೀಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ನೀವೆಲ್ಲಾ. ಜವಾಸರನ್ನ ನಾಲ್ಕನೆ ತರಗತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದೀರಿ. ಮಳೆ ಬೀಳದೆ ಹೊಲ ಬಂಜರಾದಾಗ, ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸೇ ನೆಲ ತೋಯ್ಸಿದ್ದೀರಿ! ನೌಕರರ ಪಗಾರ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿ ರಾಗಿ ಜೋಳದ ಬೆಲೀನೂ ನ್ಯಾಯವಾಗೇ ಮುಂದುಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನು ಯಾವ ತಾಯಿ ಮಗ ತಾನೇ ಮಾಡಾನ್ರಿ! ಲಂಚದ ಸುದ್ದಿ ಇಲ್ಲ ಋಷವತ್ತು ಕಂಡಿಲ್ಲ ಆಡಳಿತದಾಗ ಇನ್ನೆಂತಹ ಬಿಗಿ ಬೇಕ್ರಿ! ಇಷ್ಟು ಪಸಂದು ಆಡಳಿತ ರಾಮರಾಜ್ಯದಾಗೂ ಇದ್ದಿತ್ತಿಲ್ಲ! ಎಂದು ಅಂದು ಕೋಟಿ ಗುಡಿಯ ದೇವರಂತೆ ಛಾನಾ ನಕ್ಕ

ಮರಳುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆಯ ಮಟಮಟ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೂರು ಹರಿದಾರಿ ನಡೆದು ಸುಸ್ತಾಗಿರುವಾಗ, ಒಂಟಿಯ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಬಂಧು, ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ ಯಿಂದ ತಣ್ಣಗಾದ ನಿಂಬೇಹಣ್ಣು ಶರಬತ್ತಿನ ಕೊಳಗವನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ ಹೇಗಾಗುತ್ತೆ ನೋಡಿ, ಆ ಕಳೆ ಕಾಣಿಸಿತು, ಮುಖ್ಯ ಸಚಿವರ ಮುಖದ ಮೇಲೆ.

ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಫ್ಲೂ ನಿಮಿತ್ತ ರಜ ಬಂದಾಗ, ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಹೇಳದೆ ಅತ್ತೆ ಮನೆಗೆ ಹೋದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಅತ್ತೆ ಮಾವ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಕೈಹಿಡಿದಾಕೆ ಒಬ್ಬಳೇ, ಕುರುಡು ಅಜ್ಜಿ ಜತೆಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕಿವಿಯತನಕ ನಗು ಹೊರಳಾಡುತ್ತೆ ನೋಡಿ, ಹಾಗೆ ಕಿರಿನಗೆಯ ಮುಖ್ಯ ಸಚಿವರ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಅಲೆಯಲೆಯಾಗಿ ಹರಡಿತು. ಗರಿಗರಿ ಟೋಪಿ ಕೂಡ ನೆರನೆರಿ ನಕ್ಕಂತೆ ನಕ್ಕು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ವಾರೆಯಾಗಿ ಕೂತಿತು.

“ಬಂಧು” ಎಂದು ಅಂದರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು

“ಆದರದ ಆತ್ಮೀಯನೇ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡೇಬಿಟ್ಟರು. ಅನಂದಬಾಪ್ಪಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದ್ದಾಂಗ ನಾನು ಆಗ, ಆ ರಸನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಯೇಬಿಟ್ಟೆ !

ನಿಮ್ಮವನೆಂದು, ನಿಮ್ಮ ಕ್ಷೇಮಾಕಾಂಕ್ಷೆ ನಾನು, ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಈಗ ತಿಳಿದಿದೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ ಹುಳುಕು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುಸಕ್ಕಲ್ಲ—ಕೇಳಲೇ ಎಂದೆ.

ಮಂತ್ರಮುಗ್ಧವಾದ, ಮಾಟನೆಟ್ಟ, ಪ್ರಾಣಿಯಂತೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕೇ ?

“ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ, ನಾನಿರುವ ಈ ಎಂ. ಎಲ್ ಎ. ಅತಿಥಿ ಗೃಹದಲ್ಲಿ, ಸುಮಾರು ಮೂರು ವಾರಗಳಿಂದ, ಮುಂಜಾನೆ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ರಾತ್ರಿಗೆ ಒಂದು ತೆರನಾದ ಆಲೂಗಡ್ಡೆ, ಇನ್ನೊಂದು ತೆರನಾದ ಸೊಪ್ಪು ಒಂದು, ಇವೆರಡನ್ನೇ ತರಕಾರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಲೂಗಡ್ಡೆಯ ಹಸಕಲು ವಾಸನೆ, ನಾಲಿಗೆಗೆ ಆ ಸೊಪ್ಪಿನ ಚುರಚುರಿ ರುಚಿ, ಈತನಕ ಕಂಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನಾನೂ ಬಿದರೆಯಲ್ಲಿ ತೋಟ ಕೃಷಿಗಾರ. ಈ ತೆರನ ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ಕಂಡಿದ್ದೆ ಇಲ್ಲ. ಆ ತೆರನ ಸೊಪ್ಪು ನೋಡಿದ್ದೇ ಇಲ್ಲ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಅಮೆರಿಕಾದವರು ಅವರ ಭಾರತ ಸಹಾಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ನಮಗೆ ವರ್ಷಾಕಾಲಕ್ಕೂ ಒದಗುವಷ್ಟು ಪುಕಟ್ಟೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಅಥವಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರೊಬ್ಬರು ಈ ತರಕಾರಿಗಳ ಪೂರ್ಣ ಹತೋಟಿಯನ್ನು ಪಡೆದು, ಸರ್ಕಾರದವರು ಅತಿಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಇದನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕೆಂದು ನಮೂದಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ? ನಾನು ಊಟಮಾಡಲಾರದೆ ಬಿಟ್ಟು ಎಂಜಲೆಲೆಯನ್ನು ಜಿರಳೆಯೊಂದು ನೆಕ್ಕೆ ಸತ್ತು ಹೋಯಿತು. ನಾಯಿಯೊಂದು ಉಚ್ಚಿಷ್ಟವನ್ನು ತಿಂದು ಹುಚ್ಚುಹಿಡಿದು ಓಡಿ ಹೋಯಿತು ಈ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಮಾಡಿ ನಂತರ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿಸಲು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?” ಎಂದು ಕೇಳಿಯೇ ಬಿಟ್ಟೆ.

“ಖಂಡಿತ ಈ ವಿಷಯ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಮ್ಮನೆಗೆ ನೀವು ಸಪರಿವಾರ ಊಟಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಂದಿದ್ದು” ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಸೆಂಜಿ ಮುಗಿಯುವತನಕ ಅಲ್ಲೇ ನಾವು ಊಟ ಉಪಚಾರಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂದೂ ಆಗ್ರಹದ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿದರು.

ಅಲ್ಲೇ ಊಟಮಾಡಿ, ಎಲಡಿಕೆ ಜಗಿಯುತ್ತಾ ಈ ಪತ್ರ ನಿಮಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ

ಆಂಜನೇಯನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ, ಅವಿಶ್ವಾಸ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲಾ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಿಹೋಯಿತು, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ. ನನಗೂ ಉಣ್ಣುಬಹುದಾಗ ಊಟ ಸಿಕ್ಕಿ, ಸಂತೃಪ್ತ ನಾಗಿದ್ದೇನೆ

ಇತಿ ನಿಮ್ಮವ,
ಎಮ್ಮೆಲ್ಲೆ. ಬಿ.

[ಇವರ ಬೆಣ್ಣೆಮಾತು ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ಈ ಪತ್ರ ಪ್ರಚುರಪಡಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಅತಿಥಿ ನಿಲಯಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದೆವು. ಅದರ ಚಂದಾ ಹಣ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ! ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ ಕಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ ಬಿಲ್ ಪ್ರತಿ ಕಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೀ ಬಿಲ್ ಪ್ರತಿ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ ಅಂತ ಆಡಿಟ್ ಅಬ್ಜಕ್ಷನ್ ಜಡಿದಿದ್ದಾರಂತೆ. ವಿಚಾರಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಸರ್ಜಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ.—ಸಂಪಾದಕ.]

ಟೈಪೂನ್ ಎಕ್ಸ್‌ప్ರెಸ್ ಯಂತ್ರವಾಹಕನಿಗೆ

ಜಬ್ಬರ್, ಗಾಡಿಯ ಬುಡದಿಂದೇಳು
ಇದಕಿನ್ನೆಂಥ ರಿಪೇರಿಯೋ ಹಾಳು!
ಜಬ್ಬರ್ ಬಾರೋ, ಹ್ಯಾಂಡ್ಲ್ ಮಾರೋ
ತೂತು ತುಕಡ ಹಳೆಜರಡಿಯಾದವೋ
ಇರುವ ನಾಲ್ಕು ಟೈರು
ಟೈರು ತುಂಬ ಹುಲುಸಾಗಿ ಬಿಳೆದಿಹುದು
ಕುದುರೆನಾಲು ಪೈರು.
ಗಾಡಿಗೆ ಅವುಗಳನೆಲ್ಲ ಹೇರು
ರಿಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಪ್ಲಾಂಟಿಗೆ ತೂರು || ೧ ||

ಜಬ್ಬರ್ ಬಾರೋ ನೀರನು ತಾರೋ
ನೆಗ್ಗಿನುಗ್ಗಿಕಾಯಾಗಿ ಹೂದಿತೋ
ಹಳೆಯ ರೇಡಿಯೇಟರ್
ಬಗ್ಗಿ ಕುಗ್ಗಿ ಗೂನಾಗಿ ಹೋಯಿತೋ ಛಾಸಿ,
ಇಲ್ಲ ಪ್ರೊವೆಲರ್
ಗಾಡಿಗೆ ಅವುಗಳ ಹೇರು
ಜಂಕ್-ಷಾಪಗೋಯ್ದು ಮಾರು || ೨ ||

ಜಬ್ಬರ್ ಬಾರೋ ಪೆಟ್ರೊಲ್ ತಾರೋ
ಟ್ಯಾಂಕಿನ ತುಂಬಾ ತುಂಬಿ ಚರಟೆ
ಗಬ್ಬಾಗಿ ಪೂರ ಹೊಲಸು
ಬ್ಯಾಟರಿ ಹೊಡೆದಿತು ಲಾಟರಿ, ಬಾನೆಟ್
ಹದ್ದಿನ ರೆಕ್ಕೆ ಸಲೀಸು
ಗಾಡಿಗೆ ಪೇರಿಸು ಈ ಸರಕು
ಗುಜರಿಗೋಯ್ದು ತುರುಕು || ೩ ||

ಜಬ್ಬರ್ ಬಾರೋ ಮುಖವನು ತೋರೋ
ಎನು ರಿಪೇರಿಯೋ ಹಾಳು !

ಜಜ್ಜಿ ಬಜ್ಜಿ ಯಾಗಿರುವಾಜೋಡಿ ಮಡ್ಗಾರ್ಡ್
 ಕಳಚಿ ಕೇಲು
 ಅಜ್ಜಿಯ ತಲೆಯಂತತ್ತಲಿತ್ತಲಾಡುವುದು
 ಸ್ವೀರಿಂಗ್ವೀಲು
 ಇದರ ರಿವೇರಿಗುವಾಯವ ಕೇಳು
 ಗುಂಡಿಯ ತೆಗೆದಿದನದರಲಿ ಹೂಳು || ೪ ||

(ಮೇಳ)

ಟೈಫೂನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಎನ್ನುವ ಈ ಬಸ್
 ಗೇಕೆ ಬಂತು ಈ ಕೇಡು
 ಇದರ ಸೀಟಿನೊಳಗಿಂದ ನುಗ್ಗಿ ಹೊರಬಂದಿದೆ
 ಸ್ಪ್ರಿಂಗಿನ ಕೋಡು
 ಯಾರ ಅಜ್ಜನಿದನೆಂದು ಎಲ್ಲಿ ಎಕೆದನು
 ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದನೋ
 ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿನ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಲ್ಲಿ
 ಬೇವ ಹದನೋ
 ಯಾವ ಸ್ವೇಷನಿನೊಳೆಂದು ಹೇಗೆ ಇದ
 ಚೆಕ್ಕುಮಾಡಿ I. P.
 "CHECKED" ಎಂದು ಚೀಟಿಯನು ಅಂಟಿಸಿದ
 ಅವನು ಎಂಥ ಪಾಪಿ
 ತೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಎಪ್ಪೊಂದು ಜನರ
 ತುರುಕಿರುವೆ ಎಲೆ ವಾತಾಪಿ
 ಏಕೆ ಬಸ್ಸಿನಲಿ ಹೊಗೆಯ ಸುರುಳಿ
 ವೇಳಾರ ಕೊಲುವನೋಂಪಿ
 ಎಂದು ಹೊರಡುವುದು ಈ ದರಿದ್ರ ಬಸ್
 ಎಂಥ ಸಂಕಟ ರಾಮ ರಾಮ ಉಸ್

— ಅ. ರಾ. ಸೇ.

— ಅರಿತವರಿಗೆ —

೧. ಚಟ್ಟದ ತೊಡೆ

ಮೊನ್ನೆ ಯುಗಾದಿ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮನೆನಾಡ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ವರ್ಷಾ
ವಧಿ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆಂದು ಊರೂರುಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಬಂದಿದ್ದರು ಹಬ್ಬದ
ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಮನೆಯ ಹಜಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂತು ಹರಟೆ
ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಒಂದು ಗಡವಾ ಕರೀ ಬೆಕ್ಕು ಅಂಗಳದಿಂದ ಹಜಾರಕ್ಕೆ ಬಂತು. “ಇದೆಲ್ಲಿ ಬಂತು ದೆವ್ವ ಮುಂಡೇದು ಎಂದು ರಂಗಜ್ಜಿ ಅದನ್ನು ಮಡಿ ಕೋಲಿನಿಂದ ಹೆದರಿಸಿ ದಳು. ಅದು ಓಡಿಹೋಯಿತು. “ಎನು ರಂಗಜ್ಜಿ ! ಅದನ್ನೇಕೆ ದೆವ್ವ ಮುಂಡೇದು ಅಂತ ಹೊಡೆದೋಡಿಸಿದೆ ನೋಡುಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಲಕ್ಷಣವಾಗಿತ್ತಲ್ಲ ! ಈಗ ದೆವ್ವ ಇದೆ ಅಂದರೆ ಯಾರೂ ನಂಬುಲ್ಲ.” ದೆವ್ವಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಹೆದರುಲ್ಲ ! ಅದೆಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಗಿಹೋಯಿತು” ಎಂದೆ.

ಆಗ ರಂಗಜ್ಜ ಹೇಳಿದಳು.

ನಾನು ಹಳ್ಳಿಯ ಮುದುಕಿಯಪ್ಪಾ! ಇದೆಲ್ಲಾ ನನಗೇನು ಗೊತ್ತು! ಆದರೆ
ಗಂಜನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಮನೆ ಸೇರಿದಾಗ, ತೋಟದ ಸಂಜೀವಪ್ಪ ಇದೇ ಬೀದಿಯ
ಕೊನೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ. ಹದಿನಾರು ಅಂಕಣದ ಮನೆ, ಭಾರಿ ಕುಳ. ಜೋರಿನ
ಆಸಾಮಿ. ಅವನ ಮೊದಲನೆ ಹೆಂಡತಿ ಆಗತಾನೆ ಅವನ ಮನೆ ಸೇರಿದ್ದಳು
ಮುನಿಯಕ್ಕ ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದವಳು. ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಬಸುರಿಯಾಗಿ
ದ್ದಾಗ, ಒಂದು ಸಂಜೆ ಬೆಕ್ಕನ್ನು ಎಡವಿ ಬಚ್ಚಲ ಮನೇಲಿ ಬಿದ್ದು ಮೂರು ದಿನ
ಸನ್ನಿಹಿದಿದು ಸತ್ತುಹೋದಳು. ಎರಡನೇ ಹೆಂಡತಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಎರಡೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ
ನಡು ಹಗಲಲ್ಲಿ ನೆಲಭಾವಿಯ ಹತ್ತಿರ, "ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ! ಮುನಿಯಕ್ಕ ನೂಕುತ್ತಾಳೆ"
ಎಂದು ಕಿರಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಕಾಲು ಜಾರಿ, ಭಾವಿಗೆಬಿದ್ದು ಸತ್ತೇ ಹೋದಳು.
ಮೂರನೆಯ ಮದುವೆಯನ್ನು ಬಾಳೆ ಕಂಭಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದರು ಆ ವರ್ಷ ಸಂಜೀವಪ್ಪನ
ಬಾಳೆತೋಟವೆಲ್ಲಾ ಹಾಳಾಗಿಹೋಯ್ತು.

ಹಸುಮಕ್ಕನನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು, ನಾಲ್ಕನೆ ಮದುವೆ ಆಯ್ತು. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಮೊದಲನೆ ದಿನದಿಂದ ಯಾರೋ ಕತ್ತು ಹಿಸುಕುತ್ತಾರೆ. ನಿದ್ರೆ ಬರುಲ್ಲ, ಎಂದು

ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಒಂದು ನಿಮಿಷಕೂಡ ರೆವೈ ಮುಚ್ಚಲಾರದೆ ಬೆದರಿ ಸೊರಗಿ ಹನುಮಕ್ಕ ಬಚ್ಚಲ ಮನೇಲಿ ಸೀರೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ತಗುಲಿದ ಕಾರಣ ಸುಟ್ಟು ಸತ್ತು ಹೋದಳು. ಆಗ ಸಂಜೀವವನ್ನಿಗೆ 'ಚಟ್ಟಿದ ತೊಡೆ' ಎಂದು ಅಡ್ಡ ಹೆಸರೂ ಬಂತು. ಚಟ್ಟಿದ ತೊಡೆಗೆ ಆಗಿನ್ನೂ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷ. ಇನ್ನೊಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ನೋಡ್ತೀನಿ ನನ್ನ 'ದೃಷ್ಟಾನ್' ಅಂತ, ದೆವ್ವದ ಹಾಗೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಕೀಳು ಕುಲದ ಲಿಂಗವ್ವನನ್ನು ಕೂಡುವಳಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಚಟ್ಟಿದ ತೊಡೆ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೋದಾಗೆಲ್ಲಾ ಲಿಂಗವ್ವ ನಿಜಮನುಷ್ಯಳಾಗೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಅದೇನು ಮಾಟಾನೋ ಅವನು ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ಲಿಂಗವ್ವನಿಗೆ ಭೂತ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಟ್ಟ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಹೊರಳಿಸುತ್ತಾ, ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೋರೆ ಬರುತ್ತಾ, ಕೈಕಾಲು ಝಾಡಿ ಸುತ್ತಾ, ಚಟ್ಟಿದ ತೊಡೆನ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಭಾರಿ ಇಸುಮಾದರೂ ಲಿಂಗವ್ವನ ದೆವ್ವದ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಅವನು ನರವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ. ಕಡೆಗೊಂದು ರಾತ್ರಿ ಎಂಟು ಗಂಟೆಗೆ ಅವನ ತೊಡೆ ಮೇಲೆ ತಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು "ನನ್ನ ಕತ್ತು ಹಿಸುಕುತಾ ರಲ್ಲವ್ವೋ" ಎಂದು ವಿಕಟವಾಗಿ ಕೂಗಿಕೊಂಡು, ಸತ್ತುಹೋದಳು. ಸಾಯುವಾಗ ಅವಳ ಕತ್ತಿನ ಹತ್ತಿರ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಮುರಿದ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಸಿತು. ನಾನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡೆ. ಕಿವಿಯಾರ ಕೇಳಿದೆ. ಅವತ್ತು ರಾತ್ರಿ ನನ್ನ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಹನುಮಕ್ಕ ಬಂದು "ಮಕ್ಕಳು ಎಂದರೆ ನನಗೆ ಬಲು ಇಷ್ಟ. ಅದಾಗವಂತೆ ನನ್ನ ಸವತಿಯರು ದೆವ್ವವಾಗಿ ಕಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕೇ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಈ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಮಗುವಾಗದ ಹಾಗೆ ನಾನು ದೆವ್ವವಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ನಿಶಿ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆವತು ಎದ್ದೆ. ನಿಮ್ಮಜ್ಜನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ಜೋಯಿಸರನ್ನು, ಮಾರಮ್ಮನ ಪೂಜಾರಿಯನ್ನು, ಉಗ್ರಗಣಪತಿ ಉಪಾಸಿ ಮಾಚಯ್ಯನನ್ನೂ ಕರೆಸಿ ಈ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಈ ದೆವ್ವದ ಕಾಟ ತಪ್ಪಿಸಲು ಮನೆಯ ಹೊರ ಬಾಗಿಲ ಮೇಲೆ ಮೂರು ನಾಮ ಬಳಿದು "ನಾಳೆ" ಎಂದು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬಿಳಿ ನಾಮ ದಲ್ಲಿ ಬರೆದರೆ ಸಾಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೂಡೋಣ. ರಾತ್ರಿ ಎಳುವರೆಯಿಂದ — ಎಂಟೊವರೆ ವರೆಗೆ ಹೊರಬಾಗಿಲ ಒಳುಕ ಶಬ್ದವಾದರೆ ಮನೆಯವರು ಯಾರೂ ಮಾರ ತ್ತರ ಕೊಡಬಾರದು — ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಬಾರದು ಎಂದು.

ಹಳ್ಳಿಯವರೆಲ್ಲಾ ಇದನ್ನು ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಚಿಲುಕ ಶಬ್ದವಾದಾಗ ಮರೆತು "ಯಾರು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದವರು ಮೂರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಕಾರಿಕೊಂಡು ಸನ್ನಿ ಹಿಡಿದು ಸತ್ತುಹೋಗಿದ್ದಾರೆ—ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು ರಂಗಜ್ಜಿ—ತಾನು ನಂಬದೆ ಇದ್ದುದನ್ನು ಎಂದೂ ಹೇಳಿದವಳಲ್ಲ ರಂಗಜ್ಜಿ.

೨. ನಾಗಲಬ್ಬೆ ಪ್ರಸಂಗ

ಆಗ ರಾಮಣ್ಣ ಹೇಳಿದ. ರಾಮಣ್ಣ ಹೊಸಪೇಟೆಗೆ ಇಂಜಿನಿಯರಾಗಿ ವರ್ಗ ಹೋಗಿ ಆರು ತಿಂಗಳಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಅವನು ಹೇಳಿದ.—

“ನಾವು ಆರು ಜನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹಂಪೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರೋಣ ಎಂದು ಹೋದ ಪೌರ್ಣಮಿ ಶನಿವಾರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹೊಸಪೇಟೆಯಿಂದ ಹೊರಟೆವು. ಹಂಪೆ ಯಲ್ಲಿ ಹೋಟೆಲೊಂದರಲ್ಲಿ ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು, ಹಾಳು ಹಂಪೆಯ ಲೋಟಸ್ ಮಹಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳದಿಂಗಳೂಟವಾಡಿ ಅಲ್ಲೇ ರಾತ್ರಿ ಕಳೆಯೋದು ಎಂದು ಅಣೆವಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಹೋಟೆಲಿನವ ಹೇಳಿದ “ಲೋಟಸ್ ಮಹಲಿನಲ್ಲಿ ಪೌರ್ಣಮಿ ರಾತ್ರಿ ದೆವ್ವದ ಕಾಟ ಇರುತ್ತೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ಹೋಗೋದು ಬೇಡ” ಎಂದು ಆಗ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಮುದುಕನೊಬ್ಬ ಹೇಳಿದ, ಧೈರ್ಯಕೊಡುತ್ತಾ

“ಎನೂ ಭಯ ಭೀತಿ ಬೇಡ್ತಿ. ಬೇಕಾರ ನಾನೂ ಬರ್ತೀನಿ. ನಾಕು ವರ್ಷದ ಹಿಂದಾಗಡೆ ಅಲ್ಲಿ ದೆವ್ವ ಇದ್ದಿದ್ದು ಖರೆ! ಆದರೆ ಈಗಲೀ ದೆವ್ವ! ನಿಮ್ಮಾಂಗೇ ಕಿರಿಮಾಶೆ ಹೈಕಳು ಒಮ್ಮೆ ಬಂದಿದ್ದರೀ! ಹೀಗೇನ ಅವರೂ ಪೌರ್ಣಮಿ ರಾತ್ರಿ ಇಸ್ಪೀಟು ಆಡೋಣ ಲೋಟಸ್ ಮಹಲಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೊಂಟರೀ—ನನ್ನೂ ಕರೊಂಡು—ತಿಂಗಳೂಟ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರು ನಕ್ಕಿದ್ದೂ ನಕ್ಕಿದ್ದೇ—ಇಸ್ಪೀಟೆಗೆ ಕುಂತರೀ. ಸುಮಾರು ಎರಡು ತಾಸು ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ನಾನು ದೂರದಲ್ಲೇ ಬೀಡಿ ಕಚ್ಚಿ ಕುಂತಿದ್ದೆಂನಿ. ಈಶಾನ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದ್ದಿನಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೋಡ ಚಂದ್ರನ ಜತಿ ಕಣ್ಣಾಮುಚ್ಚಿ ಆಡ್ತಿತ್ತಿ! ಸ್ವಲ್ಪ ಕತಲಾತ್ರಿ ಆಗ! ಅರೆ! ಆ ಹಲಸಿನ ಮರದ ಬುಡದ ತಾವಿಂದ ಒಂದು ಬಿಳಿ ಸೀರಿ ಎದ್ದಂಗೆ ಕಾಣಿಸ್ತು. ಅದು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದ್ವಂಗಾತು! ಜೋರು ಗಾಳಿ ಬೀಸ್ರೀ! ಆಟಕ್ಕೆ ಕುಂತವರ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದ ಲಾಟೇನು ಆರಿಹೋತು

“ಯಪ್ಪೋ! ಯಪ್ಪೋ!! ಪಟ್ಟುಹಾಕಿದಳಪ್ಪೋ! ಸೊಂಟ ಮುರೀತಪ್ಪೋ!” ಎಂದು ಅರಚಿಕೊಂಡನೀ ಒಬ್ಬ ಹೈದ. ಈಶಾನ್ಯದ ಕಂಭಾನ ನೋಡ್ತಾ ದೆವ್ವ ಬಡಿದವರ್ವಾಂಗ ಕೆಂಗಣ್ಣುಬಿಟ್ಟು ಕುಂತಿದ್ದವ ಧೊವ್ವಂತ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದನ್ನೀ! ಬೆಳ್ಳ ಗಾಗಿದನೀ!! ಹಂಪೆಗೆ ಹೊತ್ತು ತಂದ್ವಿ ಅವನ್ನ ಆ ರಾತ್ರೀನೇ! ಬೆಳಗ್ಗೇನೆ ಸತ್ತನ್ನೀ!! ಚೆಂದುಳ್ಳ ಹುಡುಗಾನ್ರೀ! ಅವ. ನನಗ ಬಲು ಕೋಪ ಬಂದಿತ್ತೀ! ನಮ್ಮ ತಾತ ಹೇಳಿದ್ದು ನೆನಪು ಬಂತ್ರಿ ಆಗ ಲೋಟಸ್ ಮಹಲ ಹತ್ತಿರ ಹಲಸಿನ ಮರದ ಬುಡದ ತಾವ ಅರಮನೆ ಹೆಣ್ ಜಟ್ಟಿ ನಾಗಲಬ್ಬೇನ ಹೊತಿದ್ದರಂತ. ಲೋಟಸ್ ಮಹಲಿನ ಮಹಡಿಯಿಂದ ಸವತಿ ಗಿರಿಕಾಂಬೆಯು, ಒಂದು ಪೌರ್ಣಮಿ

ರಾತ್ರಿ ನಾಗಲಬ್ಧೇನ ನೂಕಿವ್ವಳಂತ. ನಾಗಲಬ್ಧೆ ಟೊಂಕ ಮುರಿದುಹೋತಂತ.
ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದ್ದಾಂಗ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾಣ ಹೋಗದೇ ಇದ್ದಾಗಾನೇ ಆ ಹಲಸಿನ
ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಗುಂಡಿತೋಡಿ ಹೂತರಂತ ಅಂದಿನಿಂದ ನಾಗಲಬ್ಧೆ ದೆವ್ವ
ಎಲ್ಲರ ಕಾಡುತ್ತೆ ಅಂತ.

ಮುಂದಿನ ಪೌರ್ಣಮಿ ಆದ ಪಾಡ್ಯದ ಬೆಳಗಿನ ರ್ಭಾವ, ನಾನೂ ಅಗಸರ
ಮಾಚ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಮಾಯಾಚಾರಿ, ಮೂವರೂ ಹೊಂಟಿವ್ರಿ ಹಲಸಿನ ಮರದ
ತಾನಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆದಿದ್ದ ತಾವ ಬಿರುಕು ಕಾಣಿಸ್ತೆ ಅಲ್ಲೇ ಆಗದವು ನೆಲಾನ
ಕಲ್ಲು ಚಪಡಿ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತಿ. ಅದನ್ನೆತ್ತಿದೆವ್ರಿ. ಒಳಗೆ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಹೆಣ ಇತ್ತಿ. ಹಸಿ
ಹೆಣದ್ದಾಂಗ ಇತ್ತೀ! ಕೊಳೆತಿರಲಿಲ್ಲೀ! ಕೆಟ್ಟವಾಸನೆ ಬರಲಿಲ್ಲೀ!

ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೀಂ ಜೈ ಬೈರವಿ ಎಂತ ಅಗಸರ ಮಾಚ ತನ್ನ ಕೈಲಿದ್ದ ಈಟೀನ
ಮಂತ್ರಿಸಿ ಹೆಣದ ಎದೇಗೆ ಇರಿದಾನ್ರಿ! ಝಲ್ಲಂತ ಕೆಂಪು ನೆತ್ತಿರು ಚೆಮ್ಮಿತ್ತೀ
ಕೋಡೀ ಹರೀತ್ತೀ! ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಯಾವನ್ನೋ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಂತಿದ್ದ ಹೆಣದ
ತೋಳುಗಳೆಡೂ ಆಗ ಕೆಳಗೆ ಬಿತ್ತೀ!

ಆಗ ಮಾಯಾಚಾರಿ ಹೆಣದ ಕತ್ತು ನೋಡಿ ಅಂದನ್ರಿ! “ಕತ್ತಲ್ಲಿ ನೋಡ್ಲಾ
ವರಾಹದ ಗುರ್ತಿನ ಪದಕ ಐತಿ. ಗರಡಿಮನೆ ತಾಯ್ತಿ ಸರ ಐತಿ. ಇದು ಹೆಣ್ಣುಟ್ಟ
ನಾಗಲಬ್ಧೆ ಕೆಣಾನೆ ಸೈ” ಅಂತ.

ಬೇವಿನಸೊಪ್ಪು, ತುಳಸೀಬಳ್ಳಿ ತುಂಬಿದೆವ್ರಿ ಆಮ್ಯಾಗ ಆ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ
ಮ್ಯಾಗ ಪೌರ್ಣಮಿ ರಾತ್ರಿ ನಾಗಲಬ್ಧೆ ದೆವ್ವ ಯಾರಿಗೂ ಕಾಟ ಕೊಡಾಕಿಲ್ಲೀ!

ಬ್ರಿ ಹೋಗೋಣ ನಾನೂ ಬೇಕಾರ ಬರ್ತೀನಿ.

ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಆ ಮುದುಕ.

ಬನ್ನೋ ಹೋಗೋಣ ಎಂದೆ ನಾನು. ಸ್ನೇಹಿತರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು
ಸಬೂಬು ಹೇಳಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು. ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಮುದುಕನ ಜತೇಲಿ ಬೆಳದಿಂಗ
ಳಲ್ಲಿ ಲೋಟೆಸ್ ಮಹಲಿನಲ್ಲಿ ಏನುತಾನೆ ಮಾಡೋದು ಎಂದು ನಾನೂ ಹೋಗಲೇ
ಇಲ್ಲ.

ಎಂದ ರಾಮಣ್ಣ—

* * * *

‘ಥಂ’ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಆಯಿತು. ಅಡಿಗೆ ಮನೇಲಿ ಏನೋ ಬಿದ್ದಿರಬೇಕು.
ಎಂದಳು ರಂಗಜ್ಜಿ. ದೆವ್ವಾನೋ ಎಂದ ರಾಮಣ್ಣ. ನನಗೆ ಮಾತೇ ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ.

ಎರಡು ಕ್ಷಣ ಎಲ್ಲರೂ ನಿಶ್ಯಬ್ದ—

ಆಗ ಸುಬ್ಬತ್ತಿ ಎದ್ದು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋದಳು -- 'ನಾನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರ್ತಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ.

ಸುಬ್ಬತ್ತಿ ನನ್ನ ಸೋದರತ್ತೆ. ಜೀವನದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಬೇಸ್ತುತಿಂದು ಈಗ ಮಾಸ್ತುರಿಣಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಕೆಟ್ಟ ಧೈರ್ಯ. ಯಾತಕ್ಕೂ ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ. ಪಾಪಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬೆದರುತ್ತಾಳೆ.

ಒಂದೇ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಬಲಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೋಡುಬಳೆ ಸರ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಎಡ
ಗೈಯಲ್ಲಿ ಕರೀಗಡವ ಬೆಕ್ಕನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಳು ಸುಬ್ಬತ್ತೆ. ಕೋಡುಬಳೆ
ಡಬರೀನ ಈ ಹಾಳು ಬೆಕ್ಕು ಉರುಟಿತ್ತು. ತರುಗಿ ಡಬರೀಗೆ ತುಂಬೋದೇನು
ಎಂದು ಕೋಡುಬಳೆ ಸರಾನ ಹಂಚುಕ್ಕೆ ತಂದೆ, ಎಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೋಡುಬಳೆ
ಹಂಚಿದಳು. ಅಮೇಲೆ ಕೂತುಕೊಂಡು ತೊಡೆಯಮೇಲೆ ಆ ಕರೀ ಬೆಕ್ಕನ್ನು
ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದಳು.

೩. ಕೆಂಡಸಂಪಿಗೆ

ಕೋಡುಬಳಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಕೇಳಿ, ನಾನು ಮಾಸ್ತರಿಣಿಯಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಒಬ್ಬಳೇ ಮೊದಲು ಹೋದಾಗ ಒಬ್ಬ 'ಆಯಾ'ಳನ್ನು ಮನೆಗೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೆ. ಒಂದು ದಿನ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳು ಒಂದು ಕೆಂಡಸಂಪಿಗೆ ಹೂವನ್ನು ನನಗೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟಳು. ನಾನು ಹೂವು ಮುಡಿಯುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಗೆ ಹೋದಾಗ 'ಆಯಾ'ಗೆ ಕೊಡಲು ಹೋದೆ. ಅವಳು 'ಬೇಡ' ಎಂದಳು. ಯಾಕೆ? ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಯಲ್ಲೆ? ಎಂದೆ. ಆಗ ಅವಳಂದಳು.

“ನಮ್ಮನ್ನು ಲಾಲ್ ಬಾಗ್ ಕೆರೆ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ದಿನಾಲೂ ದನ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು
ಹೋಗಿದ್ದಳವಮ್ಮ. ಒಂದು ದಿನ ಕೆಂಡಸಂಪಿಗೆ ಹೂವೊಂದನ್ನು ಮುಡುಕೊಂಡು
ಹೋದಳು. ಕೆರೆ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ದನ ಮೇಯುವಾಗ, ಎರಿ ತುದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹುಣಿಸೆ
ಮರದ ಬುಡದತ್ತಾವ ತಂಪಾಗಿದೆ ಅಂತ ಬಗ್ಗುಬೋರಲಾಗಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಳು.
ಝೀಂಪು ಹತ್ತಿತು. ಎದ್ದಾಗ ಸಂಜೆಯಾಗಿತ್ತು ಬೇಗ ದನ ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ
ಬಂದಳು. ಆದಿನ ನಮ್ಮನೇಗೆ ಕೋಳಿಸಾಂಬಾರು ಮಾಡಿದ್ದರು ಅಮ್ಮಿಗೆ ಬಲು
ಇಷ್ಟ ಆದುದು. ಆದರೆ, ಆ ಸಂಜೆ ಆ ವಾಸನೆ ಬಂದಾಗ ಮನೆಒಳಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಕ್ಕಲೇ
ಇಲ್ಲ. “ಯಾಕವ್ವಾ ಒಳಕ್ಕೆ ಬರಾಕೆಲ್ಲಾ” ಅಂತ ಅಜ್ಜ ಕೇಳಿದ “ಮನ್ನಾಗೆ ಕೆಟ್ಟ
ವಾಸನೆ ಐತೆ. ನಂಗಿ ವಾಂತಿ ಬತ್ತೈತೆ. ನಾ ಬರಾಕೆಲ್ಲಾ ಒಳಕ್ಕೆ” ಎಂದಳು
ಅಮ್ಮಾ ತಲೆಯಾಡಿಸುತ್ತಾ. ತಲೆ ಮುಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಂಪಿಗೆ ಹೂವು ಕೂಡ ‘ಉಹ್ನ್’
ಎಂದು ತಲೆ ಅಡಿಸುತ್ತಾ. ಅಜ್ಜಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ತಿಳಿತು ಯಾರವ್ವಾ ಇನ್ನೆ ವೆಟ್ಟಿಕೊಂಡಿ

ರೋದು " ಎಂದ. ಆಗ ಅಮ್ಮ ಅಂದಳು "ನಾನು ಸರಸು ಬ್ರಾಹ್ಮರವಳು. ಅತ್ತೆ ಕಾಟ ತಡೀಲಾರದೇ ಲಾಲ್ ಬಾಗ್ ಕೆರೇಲಿ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತೋಳು. ಕೆಂಡಸಂಪಿಗೆ ಅಂದರೆ ಒಲು ಇಷ್ಟ, ಕೆರೆ ಎರಿ ತುದಿಯ ಹುಣಿಸೆ ಮರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇನೆ. ಕೆಂಡಸಂಪಿಗೆನ ಹಿಡಿದಿದ್ದೇನೆ " ಅಂತ "ನನಗೆ ಕೆಂಡಸಂಪಿಗೆ ಗೊಂಚಲು ಕೊಟ್ಟರೆ ತಿರುಗಿ ನನ್ನ ಹುಣಿಸೆಮರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ನಂಜನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಎಂಟಾಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಕೆಂಡಸಂಪಿಗೆ ಗೊಂಚಲನ್ನು ಅಜ್ಜ ತರಿಸಿದ. ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಮುಡಿಸಿ, ಅವಳ ತಲೆಮೇಲೆ ಗುಂಡುಕಲ್ಲು ಹೊರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂಜೇನೆ ಅವಳನ್ನು ಎರಿಮೇಲಿನ ಹುಣಿಸೆ ಮರದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮುಂದಲೇನ ಮರದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಹರಡಿ ಮೂರು ಹೊಸಾಮಳೆ ಒಡೆದು, ದೆವ್ವಬಿಡಿಸಿ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಎಲ್ಲಾರ ಹಿಂದೇನೇ ಅಮ್ಮ ಬಂದಳು. ಸುಸ್ತಾಗಿ ಬಂದವಳೇ ಮಾಡಿಟ್ಟಿದ್ದ ಎಡೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಂದೇಬಿಟ್ಟಳು. ಬೆವರುತ್ತಾ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರೆ ಹೋದಳು.

ನಾವೆಲ್ಲಾ ಅಂಬಲಿ ಕುಡಿದು ಮಲಗುವಾಗ ಅಜ್ಜ ಅಂದ. "ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮರ ದೆವ್ವ ಬಿಟ್ಟುಹೋತು. ಸಂಪಿಗೆ ಹೂವಿಂದ. ಆದರೆ ಹಿಂತಿರುಗುವಾಗ ಇನ್ನಾವುದೋ ಗಾಳಿ ದೆವ್ವ ಇವಳನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ. ಎಂಟಾಳಿನ ಎಡೇನ ಒಬ್ಬಳೇ ಮಗಿಸಿ ದ್ವಾಳಲ್ಲ' ಎಂದು ಅಂದ ಅಜ್ಜ. ಮಾರನೆ ದಿನದಿಂದ ಅಮ್ಮ ಸತ್ತಿದ್ದು ಬದುಕಿದ್ದು ನೋಡದೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ಮುಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬ್ರಾಹ್ಮರ ದೆವ್ವಾನೇ ಚನ್ನ ಅಂತ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಅನ್ನಸ್ತು. ಆದರೂ ಕೆಂಡಸಂಪಿಗೆ ಅಂದರೆ ನನಗೆ ಸಂಕಟವಾಗುತ್ತೆ" ಎಂದಳು ನನ್ನ ಆಯಾ.

ನನಗೇನೋ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ ದೆವ್ವಗಳಲ್ಲಿ; ಆದರೆ ನನ್ನ ಆಯಾ ಮಾತ್ರ ಈ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದಲೇ ದೆವ್ವ ಹಿಡಿದವಳಂತೆ ಆಡುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೂ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತೆ ಆಯಾಗೆ ಆ ದೆವ್ವ ಹಿಡಿದಿದೆ. ನನ್ನನ್ನು ಆಯಾ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾಳೆ ಅಂತ. ಆಯಾ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ಇರೋದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದಳು ಸುಬ್ಬತ್ತೆ.

ಇದೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದಮೇಲೆ ನನಗನ್ನಿಸಿತು. ದೆವ್ವಗಳು ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ದೇವರೇಬಲ್ಲ ಆದರೆ ದೆವ್ವದ ಕತೆಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಬಲ್ಲಿನ್ನು. ಮನಸ್ಸಿನ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಮರೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ ಅವು. ಮನಸ್ಸು ಇರುವ ತನಕ ದೆವ್ವದ ಕತೆಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಮನಸ್ಸಿನ ಅವ್ಯಕ್ತವಾದ ಅದೃಶ್ಯವಾದ ಹಿರಿಯ ಭಾಗ ವೆಲ್ಲವೂ ದೆವ್ವಮಯವೇ ಹೌದೇನೋ ಅಂತ.

“ಇವೊತ್ತು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಂಡರೆ ಹೆದರಬೇಡಿ!!”

—ಆಳ್ವ!!

—ಬಚ್ಚೆ.

— ಹೇಮಂತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ —

(ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜು ಹಾಸ್ಟಲನ್ನು ಕಂಡು)

ಸುತ್ತಣಾವರಣದಲಿ ನಗೆಯಿಲ್ಲ ಹೊಗೆಯಿಲ್ಲ
ಮುತ್ತಿಬಹ ಕೋಲಾಹಲಗಳೊಂದು ಇಲ್ಲ
ಎತ್ತರಕೆ ನಿಂತಿರುವ ಹಾಸ್ಟಲಿನ ಕಟ್ಟಡದಿ
ಕಾಲೇಜು ಹೈದಗಳು ಒಂದು ಇಲ್ಲ
ಹಗಲೆಲ್ಲ ಕಿರಿಚಿದ್ದ ಸಿನಿಮಾ ದಾಸಯ್ಯನಿಲ್ಲ
ಮಾರ್ದನಿಯ ಚೀರಿದ್ದ ಗೆಳೆಯರಿಲ್ಲ !
ಎತ್ತೆತ್ತಲಿರುತಿಹವು ಬೀಗಗಳ ಜಡಿದಿರುವ
ಜೇಡ ಬಲೆಕಟ್ಟಿರುವ ಖಾಲಿ ಕೊಠಡಿಗಳು
ಹೊರಜಗಲಿ ಆ ವಾರ ಎಲ್ಲ ಕಳೆಗುಂದಿಹವು
ಹಾಸ್ಟಲಿಗಿಲ್ಲದೆಯೆ ಗೋಗರೆಯುತಿಹವು.
ಕಳ್ಳೆಕಾಯಿ ಸಿವ್ವೆಗಳ, ಸಿಗರೇಟು ತುಂಡುಗಳ
ಕಾಣದಲೆ ಈ ನೆಲವು ಪರಿತಪಿಸುತಿಹುದು
ನಾಯು ವಂಶೋದ್ಭವರು ಹತ್ತಿ ನಲಿಯುತ್ತಲಿದ್ದ
ಮಾಮರವು ಕಳೆಗುಂದಿ ನಿಂತಿರುವುದು.
ಸೂಟು ಟೈಗಳ ಕ್ರಾಂತಿ ಸಿಂಗರ ಬೆಡಂಗುಗಳು
ಹಯದ ಹೇಷಾರವನ ಕೀಳ್ಕೈವ ನಾದಗಳು
ಗುಂಪುಗುಂಪಲೆದಾಟ ಕುಣವ ಕುಡಿಮಾಸೆಗಳು
ಅಟ್ಟಾಟ್ಟಹಾಸಗಳು ಒಂದಿನಿತು ಕಾಣದಿಹವು !
ತಿಸಿಸು ಮಾರುವರಿತ್ತ ಸುಳಿಯದಿಹರು
ಮೆರೆವ ಮೌನವು ನಮ್ಮ ಎದೆಯ ಸೀಳುವುದು
ಜೀವಕಳೆ ಅಳಿದು ಜಡಭಾಯೆ ನೆಲೆಯಾಗಿಹುದು
ಹೇಮಂತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಹಾಸ್ಟಲಿಂದು.

(ವಿ. ಸಿ. ಅವರ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡಿ)

— ರಾಮಿ.

ರೋಗಿಯ ಹಾಲೋಗರ

ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಸಮಾನ ಪ್ರಸಂಜದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಕಾಯಿಲೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಅಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ, ಸಡಗರದಿಂದ ಶುಶ್ರೂಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಶುಚಿಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಆರೋಗ್ಯದಾಯಕವಾದ ವಿಧಾನ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅವಳ ದೃಢವಾದ ನಂಬಿಕೆ. ನನಗೆ ಕಾಯಿಲೆಯಾದಾಗ ಅವಳು ನನ್ನ ವೋಷಣೆಯಲ್ಲೇ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತಳಾಗಿ ತೊಡಗುತ್ತಾಳೆ.

ಜ್ವರದ ಆಯಾಸದಿಂದ ಸಂಜೆ ತೂಕಡಿಕೆ ಬಂದಾಗ ಅವಳ ಹೊವಿನಂತಹ ಹಸ್ತ ನನ್ನ ಹಣೆಯಮೇಲೆ ಲಘುವಾಗಿ ಆಡುತ್ತದೆ.

‘ನಿದ್ದೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?’ ಎಂದು ಮೃದುಮಧುರವಾದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಾಳೆ.

‘ಈಗ ಏನೂ ಇಲ್ಲ’ ಎಂದು ಎಚ್ಚಿತ್ತು, ಅರೆಗಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು, ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

‘ನಾನು ಎಚ್ಚರ ಮಾಡಿದೆನೇ?’

‘ಛೇ! ಛೇ! ಇಲ್ಲ.’

‘ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಲು ಕುಡಿತೀರ?’

‘ಈಗ ಏನೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.’

‘ಬಿಸಿ ಬಿಸಿಯಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತರುತೀನಿ.’

‘ಉಹುಂ. ಬೇಡ.’

‘ಹಾರ್ಲಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿಕೊಡಲೆ?’

‘ಉಹುಂ, ಬೇಡ.’

‘ಓವಲ್‌ಟೀನು?’

‘ಸ್ವಲ್ಪ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆ? ಆಧಾರವಾಗಿರುತ್ತೆ.’

‘ಹೋಗಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಲು ಕೊಡು.’

‘ಬಿಸಿಯಾಗಿರಲೋ, ಆರಿರಲೋ ?’

‘ಆರಿದ್ದರೆ ವಾಸಿ.’

‘ಬಿಸಿ ಮಾಡೋದು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ?’

‘ಹುಂ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಚ್ಚಗಿರಲಿ.’

‘ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಗಂಜಿ ಮಾಡುತ್ತೀನಿ.’

‘ಬೇಡ ಹಾಲನ್ನೇ ಕೊಡು ’

‘ಸೀಮೆ ಅಕ್ಕಿ ಗಂಜಿ !’

‘ಉಹುಂ ಹಾಲೇ ಸಾಕು.’

‘ಬೇಕಾದರೆ ರವೆ ಗಂಜಿ ಮಾಡುತ್ತೀನಿ.’

‘ಉಹುಂ. ಹಾಲು.’

‘ಗಂಜಿ ಅಂದರೆ ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟ !’

‘ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ-ಗಂಜೀನೆ ತಾ.’

‘ರವೇದೋ, ಸೀಮೆ ಅಕ್ಕೀದೋ ?’

‘ಸೀಮೆ ಅಕ್ಕೀದು.’

‘ರವೇದು ಇಷ್ಟ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆನಲ್ಲ.’

‘ಸರಿ, ರವೇದೇ ತಾ.’

‘ಸೀಮೆ ಅಕ್ಕೀದನ್ನು ತಾ ಅಂದರೆ ಅದನ್ನೇ ತರುತ್ತೀನಿ.’

‘ಬೇಡ ರವೇದೇ ಸಾಕು.’

‘ಸೀಮೆ ಅಕ್ಕೀದು ತಂಪಾಗಿರುತ್ತೆ ’

‘ಹುಂ ಅದೇ ಆಗಲಿ ’

‘ತುಂಬ ಕಾಳು ಹಾಕುತ್ತೀನಿ.’

‘ಬೇಡ’

‘ಕಾಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಷ್ಟು ಪುಷ್ಟಿ ಕೊಡುತ್ತೆ.’

‘ಹುಂ. ಆಗಲಿ.’

‘ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ಸೀಮೆ ಅಕ್ಕಿ ಗಂಜೀನೇ ತರಲಿ?’

‘ಹೂಂ.’

‘ಬರೀ ಹಾಲನ್ನೇ ತಾ ಅಂದರೆ ಅದನ್ನೇ ತರುತ್ತೀನಿ.’

‘ಸಾಕಪ್ಪ ಸಾಕು ! ಪುನಃ ನೊದಲಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವೋ? ಏನು ತರುತೀಯೋ ತಾ. ಹಾಲು, ಬಿಸಿಹಾಲು, ಆರಿದ ಹಾಲು, ನೀರು ಹಾಲು, ರವೆಗಂಜಿ, ಸೀಮೆ ಗಂಜಿ; ಹಾರ್ಲಿಕ್ಸ್, ಓವಲ್‌ಟೀನು, ಮಣ್ಣು, ಮಸಿ—ಏನು ತರುತೀಯೋ, ತಾ. ಸದ್ಯ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ಬಿಡು.’

‘ಅಯ್ಯೋ ! ಅಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಮಾತಾಡಬೇಡಿ....ಮಗು ಎದ್ದುಬಿಟ್ಟೇತು. ಒಂದು ನಿಮಿಷ ತಡೀರಿ. ಗ್ಲಾಕೋಸ್ ನೀರು ತರುತೀನಿ.’

ಹೀಗೆ ತವಕಿಸುವ ಹೆಂಡತಿ ಇರುವವನು ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿವ್ವ !

—ಬಿ. ಚಿಂ

ತಿರುಪತಿ ಕೆಟರ್ ಮಾಡಲೋ ಮಾರಟ ತೆರಿಗೆ ವಪನ ಮಾಡಲೋ ಸಾರ್ !

ಮಡಿ-ಕೈಲಾಸ

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನಿಗು ಬಂತು ವಿಪತ್ತು !
ಹೆಸರಿಕೆ ತಕ್ಕ ಬದುಕನು ಬಾಳಲು
ಎಲ್ಲರು ಬರಲಿ, ಗಂಗೆಯ ಸುರಿಯಲಿ,
ಆರತಿ ಎತ್ತಲಿ ಗಂಧವ ಮೆತ್ತಲಿ
ಎಂದವ ಮೆತ್ತಗೆ ಒಂದೆಡೆ ಕುಳಿತರೆ,
ಹರಿಜನ ಹರಜನ ಬಂದಾರೆನ್ನು ತ
ಬೇಲಿಯ ಒಳಗಡೆ ಬಂಧಿಸಿ ದೇವನ
ಹೊಗಳುತ್ತ ಕುಳಿತರು ಭಕ್ತಜನ !
ಕಟಕಟಿ ಆಚೆಗೆ ನುಗ್ಗಿದ ಈಶ್ವರ,
ಇಂಥ ಹೊಗಳಿಕೆ ನನಗೇಕೆಂದ !
ಹರಿಜನ ಹರಜನ ಗಿರಿಜನರೆಲ್ಲರ
ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡೇ ಬಂದನು ಗುಡಿಗೆ !
“ವಿಶ್ವಕೈಲಾಸ ಈಶ್ವರನಲ್ಲವೆ?
ಕಬ್ಬಿಣ ಸಲಾಕೆಗಳೇಕೆನಗೆ?”
ಎನ್ನುತ ಕೋಪದಿ ನುಗ್ಗಿದನಲ್ಲಿಗೆ !
ಭಕ್ತರನೀಪರಿ ದೂಷಿಸಿ ಶಪಿಸುವ
ಈಶ್ವರನೀತನು ಈಶ್ವರನಲ್ಲ !
ನಮ್ಮವ, ಶುದ್ಧನು ! ಮಡಿ ಕೈಲಾಸವ
ಆತನಿಗಾಗಿಯೇ ಕಟ್ಟುವೆವೆಂದು
ಕಾಶಿಯಲೀಗ, ಹುಚ್ಚರು ಸೇರಿ
ಬೇರೆ ಗುಡಿಯನು ಕಟ್ಟುವರಂತೆ

— ಪಾರ್ಥ ಸಾರಥಿ.

ಶ್ರೀನಣ್ಣನ ರೊಮಾನ್ಸ್

(ಅ. ರಾ. ಶಂ. ಮತ್ತು H.V.K. ಇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿತ)

ವಸಂತ ಮಾಸದ ಒಂದು ಬೆಳದಿಂಗಳ ರಾತ್ರಿ. ದಾವಣಗೆರೆಯ ಒಂದು ಬೀದಿಯ ಪಕ್ಕದ ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶಂಕರಣ್ಣ ಓದುತ್ತಾ ಮಲಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಮೇಘ ಸಂದೇಶ.

ಅಲಿಂಗ್ಯಂತೇ ಗುಣವತಿಮಯಾತೇತುಷಾರಾದಿವಾತಾ
ಪೂರ್ವಸ್ಪೃಷ್ಯಂ ಯದಿಕಿಲಭವೇದಂಗಮೇವಸ್ತವೇತಿ

ಯಕ್ಷನ ಮೂರ್ಖತನವನ್ನು ಕಂಡು ಶಂಕರಣ್ಣ ನಕ್ಕ. ಅದು ತಿರಸ್ಕಾರದ ನಗುವಲ್ಲ. ಅನುಕಂಪದ ನಗು. ಶಂಕರಣ್ಣ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾದರೂ, ಅವನ ಮಿತ್ರ ಶ್ರೀನಣ್ಣ ವಿವಾಹಿತ ವಿರಹ ತಾಪಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು ಕದದ ತಿರುಗಣೆಯಂತೆ ಕಿರ್ರೋ ಎಂದು ಕಿರುಲು ತಿದ್ದ ಶ್ರೀನಣ್ಣನನ್ನು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಅವನು ನೋಡಿ ಬಂದು ಬಹುದಿನಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀನಣ್ಣ ಇದೀಗ ವಿರಹಿ. ಬೆಳುದಿಂಗಳನ್ನು ನಿಂದಿಸುತ್ತಾ ಅವನು ಈಗ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದಾನೆ. ಪಾಪ ಶ್ರೀನಣ್ಣನ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ವಿವಾಹಾನಂತರ ಪ್ರಥಮ ವಸಂತ ಮಾಸದಲ್ಲೇ ಅವನ ಮನಃಸ್ಥಿತಿ ಅವನೊಡನಿಲ್ಲ ಶ್ರೀನಣ್ಣನ ಮಾವ ನೊಬ್ಬ ಜರಾಸಂಧ! ಶ್ರೀನಣ್ಣ, ವೆಂಕಪ್ಪ ಇಬ್ಬರೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದಾಗ, ಮಾಲಕ್ಷ್ಮಕ್ಕನಿಗೆ ಮೋಸಮಾಡಿ, ಮಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ದಾವಣಗೆರೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಶ್ರೀನಣ್ಣ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವತನಕ ಮಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ.

ಶ್ರೀನಣ್ಣ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವನೇ? ಹಿಸ್ ಎಕ್ಸ್‌ಲೆನ್ಸಿ ಲಾರ್ಡ್ ಕಿಲ್ ಜಾಯ್, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ? ಭಾರತಮಾತೆಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರೆಯುವ ತನಕ ಹೆಂಡಿರೇತಕೆ, ಮಕ್ಕಳೇತಕೆ, ಬಂಡಿ ತುಂಬಿದ ಧನವದೇತಕೆ? ಅದೇನೋ ಸರಿ! ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಶ್ರೀನಣ್ಣನಿಗೆ ಬಲಾತ್ಕಾರ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವೇ? ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಶಂಕರಣ್ಣ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ :

“ಶಂಕ್ರಾ, ಶಂಕ್ರಾ, ಶಂಕ್ರಾ” ಎಂದು ಶ್ರೀನಣ್ಣ ಚೀರಿದುದು ಅವನಿಗೆ ಕೇಳಿತು. ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಾಗ ಶ್ರೀನಣ್ಣ ನಿಂತುದು ಕಾಣಿಸಿತು. ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದವ. ಇಲ್ಲಿಗೆ, ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇಕೆ ಬಂದ? ಏಕೆ ಬಂದ? ಹೇಗೆ ಬಂದ?

“ಬಾ, ಶೀನಾ. ಇದೇನೋ ಈಗ ಬಂದೆ ? ಊಟಾತೇನೋ ?” ಎಂದ ಶಂಕರಣ್ಣ.

“ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕೋ ಊಟ ?”

“ಹಾಗಾದರೆ ಮಲಗಿಕೊ. ಚಾಪೆ ಹಾಪ್ತೀನಿ. ನಿದ್ರೆಮಾಡೋಣ ”

“ನನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ನೆರವೇರುವ ತನಕ ಊಟ, ನಿದ್ರೆ ಯಾವುದೂ ಬೇಡ.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಹೊರಡು. ನಾನು ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಬೇಕು.”

“ನಿನ್ನ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀನೂ ಹೊರಡು.” ಶಂಕರಣ್ಣ ಎದ್ದು. ಡ್ರೆಸ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡ. ಶೀನಣ್ಣನನ್ನು ಶಪಿಸುತ್ತಾ ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ನಿಂತ ಎಡಬಿಡದೆ ಆಕಳಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ.

“ಏನಾಗಬೇಕೋ—ಆಂ....” ಎಂದಾಕಳಿಸಿದ ಶಂಕರಣ್ಣ.

“ಇಲೆ ನೋಡೋ ಶಂಕ್ರಾ....ನಾಳೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ, ಸೂರ್ಯ ಹುಟ್ಟುವುದರೊಳಗಾಗಿ, ನಾನು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಊರಿನಲ್ಲಿರಬೇಕು ”

ಶಂಕರ :—ಅದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಈಗ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯಾಯಿತು ನಿಮ್ಮ ಮಾವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮಲಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ, ಮಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಕಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಿರಲಿ, ನೀನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟೆಯೋ.

ಶೀನಣ್ಣ :—ಇಲ್ಲ. ಕೊಟ್ಟೆಲ್ಲ. ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಹಿಸ್ ಎಕ್ಸ್‌ಲೆನ್ಸಿ ಲಾರ್ಡ್ ಕೆಲ್ ಜಾಯ್ ತನ್ನ ಅನುಚರರೊಡನೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ವಾಪಸಾಗದ ವಿನಾ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶಂಕರ :— ಹಾಗಾದರೆ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯುಸೀರೆಯಂಚನ್ನೂ ನೀನು ಕಾಣಲಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಮಾವ ಪರಂಗಿಯವರ ಬೂಟ್ ಪಾಲಿಷ್ ಎಂಬುದು ನಿನಗೇನೂ ಹೊಸದಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶೀನಣ್ಣ :—ಗೊತ್ತಿದೆ. ಗೊತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಈ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದು. ಇಂತಹ ದ್ರೋಹಿಗಳಿಗೆ ಹೆದರಿದರೆ ನಾವೆಂತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯೋಧರಾದೇವು ?

ಶಂಕರ :— ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರಾಯ್ತೇ ? ಸಾಧಿಸಬೇಕಲ್ಲ ?

ಶೀನಣ್ಣ : ಸಾಧಿಸಲೆಂದೇ ಹೊರಟಿದ್ದು.

ಶಂಕರ :— ಹೊರಡು. ಹೋಗು. ನಾನು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾವ, ಅಳಿಯ
ಗಳ ಜಗಳದಲ್ಲಿ ನಾನೇಕೆ ನಡುವೆ ಬರಲಿ ?

ಶೀನಣ್ಣ :—ವಕ್ರವಾಗಿ ಮಾತಾಡಬೇಡ. ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಬಾ. ಮಾವ
ನನ್ನು ನೀನು ಮಾತಾಡಿಸು. ನ್ಯಾಯ, ಅನ್ಯಾಯ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡು ಅಂತ ಅವನಿಗೆ
ಹೇಳು. ನಿನ್ನ ಅಳಿಯ, ಇಂಥಾ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದಾಕೆ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸು
ವುದು ಮಾವನಾದ ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ಬೋಧಿಸು ಅದಕ್ಕೊಪ್ಪದಿದ್ದರೆ
ಗಾಂಧೀಜೀ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಇದ್ದೇ ಇದೆ.

ಶಂಕರ :—ಅಲೇ ಶೀನ. ಇಸು ಯಾವುದೂ ಈಗ ಬೇಡ ಬೆಳಗ್ಗೆ
ನೋಡೋಣವಂತೆ.

ಶೀನಣ್ಣ :—(ದೈನ್ಯದಿಂದ) ಇಲ್ಲೋಡು ಶಂಕ್ರ. ಸುಳ್ಳೇನು ಹೇಳೋದು
ಪಕ್ಕಾ (ಶೀನಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿ ಹೆಸರು ಪದ್ಮಾವತಿ) ಮುಖ ನೋಡದೆ ಇನ್ನೊಂದು
ಕ್ಷಣವೂ ನಾನು ಇರಲಾರೆ ಈ ಹಿಂದೆ 28 ವಸಂತಗಳು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕಳೆದು
ಹೋದದ್ದೇ ಸಾಕು ಈ ವಸಂತವನ್ನೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕಳೆಯಲಾರೆ. ನನ್ನ
ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯ ಹಣೇ ಬರಹ ಅದ ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸಾಕು.
ಅವಳೊಡನೆ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನಾಡಿದರೆ ಸಾಕು.

ಶಂಕರ :—ನಾಳೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ.....

ಶೀನಣ್ಣ :—ನಾಳೆ ಯಾರೋ ನಾನು ಯಾರೋ. ಈಗಲೇ....ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ
ಶೀನಣ್ಣನ ಮಾವನ ಮನೆ ಬಂತು. ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬೀಗ ಹಾಕಿತ್ತು. ಶೀನಣ್ಣ
ಹತಾಶನಾಗಿ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟು ಶಂಕರಣ್ಣ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರನ್ನೆ ಬ್ಬಿಸಿ ವಿಚಾರ
ಸಿದ. ಶೀನಣ್ಣನ ಮಾವ ಹೊಸ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್ಷನ್ನಿನ ಬೇರೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿರುವುದಾಗಿ
ಅವರು ಹೇಳಿದರು

* * *

ಮಿಲ್ಲುಗಳು ನಡುರಾತ್ರಿಯ ಘೋರ ಊದಿದವು ಶೀನಣ್ಣ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕುತ್ತಾ
ಊರು ಮುಖವಾದ ಹೊರೆಯಂತೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್ಷನ್ನಿನ ಕಡೆ ಹೊರಟಿದ್ದ ಆಕಳ
ಸುತ್ತಿದ್ದ ಶಂಕರಣ್ಣ ಹುಲಿಯ ಬಾಗಿಲ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟ ಪುಣ್ಯಕೋಟೆಯಂತೆ
ಅವನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದ್ದ.

“ಹಗಲಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಸೈಕಲ್ ಮೇಲೆ ಹೋಗಬಹುದಿತ್ತು ಕಣೋ ಶಂಕ್ರ.”

“ಆಗಿಲ್ಲವಲ್ಲಯ್ಯ. ನನ್ನ ಕರ್ಮ ಬಲವಂತವಾಗಿರುವಾಗ ಅದು ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತೆ ? ನಿನ್ನ ಸೈಕಲ್ ಇನ್ನೂ ಇದೆಯೇನೋ ?”

“ಇಲ್ಲವೋ. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಕೆಳಗೆ ಯಾರೋ ಕದ್ದುಕೊಂಡು ಹೋದರು” ಎಂದ ಶೀನಣ್ಣ. ಶಂಕರಣ್ಣ ತಟ್ಟನೆ ನಿಂತು, ಕೈತಟ್ಟಿ, “ಅರೇರೇ ಶೀನಾ ಕೆಲಸ ಕೆಟ್ಟಿತು. ಮನೆಗೆ ಬೀಗ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಂದೆವೋ, ಹಾಗೇ ಬಂದೆವೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ೨೦, ಹೋಗಿ, ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರೋಣ” ಎಂದ ಶೀನಣ್ಣ ಶಂಕರಣ್ಣನ ಕೈಹಿಡಿದು “ನಿನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ಕಳ್ಳರಿಗೆ ಏನು ಸಿಕ್ಕಿತು ? ನನ್ನ ಸೈಕಲ್ ಕದಿಯುವುದೂ, ನಿನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕನ್ನಹಾಕುವುದೂ, ಒಂದೇ ಕುಂಟನೆವ ತೆಗಯಬೇಡ” ಎಂದ

ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ, ಆಡುತ್ತಾ, ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ನನ್ನು ಹೊಕ್ಕರು. ಕತ್ತಲು ಅವರನ್ನಾ ವರಿಸಿತು.

* * *

ರಾತ್ರಿ ಒಂದು ಗಂಟೆ. ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದೆರಡು ಕತ್ತೆಗಳ ವಿನಾ ಇನ್ನಾವ ಜೀವ ಜಂತುವೂ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಗಳಿಗೆ ಮಂಕುಹಿಡಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು ಅಂಧಕಾರ ಗಾಢವಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು.

ಪದ್ಧಕ್ಕ (ಶೀನಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿ) ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದಳು ಅವಳಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನಗಲಿ, ತವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ದುರ್ಭರ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ಅತಿ ದುಃಖವಾಗಿದ್ದುದು ನಿಜ. ವಿರಹತಾಪದಿಂದ ಬೆಂದು ಅವಳು ಬೆಂಡಾದುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಈ ದಿನ ಅವಳಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬರದಿರಲು ಕಾರಣ ಅದಲ್ಲ.

ಅಣ್ಣ, ಅಪ್ಪ, ಊರಿನಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ, ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಜ್ವರ, ಅಜ್ಜಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಕಾಣದು. ಊರಿನಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳರಕಾಟ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಲ್ಲಂತೂ ವಿಪರೀತ ಹೊರಗೆ ಗಾಳಿ ಭೋರೊಂದು ಬೀಸುತ್ತಿತ್ತು. ಒಳಗೆ ಅತಿಸೆಕೆ ಆದರೂ ಅವಳು ಭಯದಿಂದ ಕಂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಗಾಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ತರಗೆಲೆಯಂತೆ ; ಮಿಡಿದ ತಂಬೂರಿ ತಂತಿಯಂತೆ ; ಬೋರಿಸ್ ಕಾರ್ಲಾಫನನ್ನು ಕಂಡ ಗ್ರೇಟಾ ಗಾರ್ಬೊವಿನಂತೆ ; ಗಾಂಧಿಯನ್ನು ಕಂಡ ಹಿಸ್ ಎಕ್ಸ್‌ಲೆನ್ಸ್ ಲಾರ್ಡ್ ಕೆಲ್ ಜಾಯನಂತೆ. ಹೇಗೋ ಎನೋ ಅವಳ ರೆವೈಗಳು ಒಂದನ್ನೊಂದು ಅಪ್ಪಿದವು ಅರೆನಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೊಂದು ಕನಸು ಬಿತ್ತು.

ಕಳ್ಳರು ಒಂದು ಕದ ತಟ್ಟಿದರು. ‘ಬಾಗಿಲು ಬಾಗಿಲು’ ಎಂದರು. ಅವರ ಲೊಬ್ಬನು ಅವಳ ಗಂಡ ಶೀನಣ್ಣ. ಅವಳಿದ್ದು ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಳು.

ಕಳ್ಳರು ಅವಳ ಕೈಕಾಲು ಕಟ್ಟಿದರು. ಅವಳು ಚಿಟ್ಟನೆ ಚೀರಿದಳು ಪದ್ಧಕ್ಕನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು

“ಬಾಗಿಲು, ಬಾಗಿಲು” ಎಂದು ಅವಳ ಗಂಡ ಕೂಗಿದಂತಾಯ್ತು ಪದ್ಧಕ್ಕನು ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗಿದಳು. ಹೊರಗೆ ಮಾತಾಡಿದ ಸದ್ದು ಕೇಳಿತು ಪದ್ಧಕ್ಕನು ಹೊರ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋದಳು. ಹೊರಗೆ ಕಳ್ಳ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ “ನೀನು ಇಲ್ಲೇ ಇರು. ನಾನು ಹಿತ್ತಿಲ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಕದ ತಟ್ಟುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು.

ಪದ್ಧಕ್ಕನು ಆ ಕೂಡಲೇ ತೀರ್ನಾಫನಿಸಿದಳು : ಕಳ್ಳ ಹಿತ್ತಿಲ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ತಾನು ಹಿತ್ತಿಲ ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಓಡಿಹೋಗಿ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ವರನ್ನು ಬೈಸಬೇಕೆಂದು. ಸರನೆ ಓಡಿ ಹಿತ್ತಲ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿದಳು. ತೆರೆದಿದ್ದ ಕೈಗಳೆರಡು ಅವಳನ್ನು ತಬ್ಬಿದವು. ಅವಳು ಚಿಟ್ಟನೆ ಚೀರಿದಳು ಕಣ್ಣು ಕತ್ತಲಿಸಿದವು ಪ್ರಜ್ಞೆ ತಪ್ಪಿಹೋಯ್ತು.

ಮುಂಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಶಂಕರಣ್ಣ ನಿಂತಿದ್ದ. ಹೆಣ್ಣು ದನಿಯೊಂದು ಚಿಟ್ಟನೆ ಚೀರಿದ ಸದ್ದು ಕೇಳಿತು. ನಾಲ್ಕೈದು ನಿಮಿಷ ಮೌನ ಯಾರೂ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಲಿಲ್ಲ ‘ಶೀನಾ, ಶೀನಾ’ ಎಂದು ಕೂಗಿದ. ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ. ಹಿತ್ತಿಲ ಕಡೆಗೆ ಹೋದ. ಅವನ ಸುಳಿವೇ ಇಲ್ಲ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಗಳು ಹತ್ತಿದವು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ವಿಸಲ್ ಕೇಳಿಬಂತು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಧಾಂಡಿಗರು ‘ಎಲ್ಲಿ ಹೋದ’ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಶಂಕರಣ್ಣನ ಕಡೆಗೆ ಬಂದರು ಶಂಕರಣ್ಣ ಓಟ ಕಿತ್ತ ‘ಅವನೇ, ಅವನೇ’ ‘ಹಿಡೀರಿ ಹಿಡೀರಿ’ ಎಂದು ಧಾಂಡಿಗರೂ ಪೊಲೀಸನೂ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದರು. ಶಂಕರಣ್ಣನ ವೇಗ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಆದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಅವನು ಸಿಕ್ಕಿಬಿಟ್ಟ.

‘ಬದ್ಮಾಷ್’ ‘Rascal’ ‘ಕಳ್ಳ’ ‘ಒದೀರೋ’ ಎಂದು ಧಾಂಡಿಗರು ಗರ್ಜಿಸಿದರು

ಶಂಕರಣ್ಣ ‘ನಾನು ಕಳ್ಳನಲ್ಲ....’ ಎಂದ, ಕಂಪಿತ ಕಂಠವಿಂದ.

‘ಹಾಗಾದರೆ ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಬಂದೆ?’ ‘ಎನು ಕೆಲಸ?’ ‘ಯಾಕೆ ಓಡಿದೆ?’ ‘ನೀನು ಕಳ್ಳನಲ್ಲವಿದ್ದರೆ ನಾನು ಕಳ್ಳ’ ಎಂದು ಧಾಂಡಿಗರು ಬಡಬಡಿಸಿದರು. ಪೊಲೀಸಿನವ ಶಂಕರಣ್ಣನಿಗೆ ಕೈಕೋಳ ಹಾಕಿದ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ಎಳೆದೊಯ್ದು ತೀನಣ್ಣನನ್ನು ಶಪಿಸುತ್ತಾ ಶಂಕರಣ್ಣನು ಆ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ಜಾಗರಣೆ ಮಾಡಿದ

ಬೆಳಗಾಯ್ತು. ಪೊಲೀಸ್ ಸೆಂಟ್ರೆ ಬಾಗಿಲು ಕೆರೆದು ನೋಡಿದ. ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟ.
ಸುಸ್ತಾದ. ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟ.

‘ಇದೇನ್ಸಾರ್ ? ಸಾರ್ ! ಸರ್ ! ಸ್ವಾಮಿ ! ನೀವ್ಯಾಕೆ ಇಲ್ಲಿ ?’ ಕನಿಷ್ಠ
ಬಿಲ್ಲೆ ಶಂಕರಣ್ಣನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದವನು. ಶಂಕರಣ್ಣ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿದ.

*

*

*

ಶೀನಣ್ಣ ಎಲ್ಲಿ ? ಏನಾದ ?

ಹಿತ್ತಿಲ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಪದ್ಮ ಅವನ ಅಪ್ಪುಗೆಯಲ್ಲಿ ಚೇರಿ
ಮೂರ್ಛಿತಳಾದಳು. ಶೀನಣ್ಣ ಅವಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹಿಂಬದಿ ಹಾದಿಗೆ ಹೊರಟ.
ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೋ ಎಡವಿಬಿದ್ದ ಎದ್ದು ನೋಡಿದರೆ ಅವನ ಕಳೆದುಹೋದ
ಬೈಸಿಕಲ್. ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಗಿತ್ತು. ಮುಂದಾದುದನ್ನು ಸರ್
ವಾಲ್ಟರ್ ಸ್ಕಾಟ್ ವರ್ಣಿಸಲಿ !

When they reached the Hind Lane
and the cycle stood near
So light to the carrier the fair lady he swung
So light to the seat before her he sprung
‘She is won ! we are gone ! over sand
gravel and Tar !’

ಶೀನಣ್ಣನ ಮನೋರಥ ಹೀಗೆ ಫಲಿಸಿತು. ದಾವಣಗೆರೆಯನ್ನು ಹಿಂದಿಟ್ಟು
ಅವನು ಊರನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗ ಅರುಣೋದಯವಾಗಿತ್ತು.

ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕ್ಯಾರಿಯರಿನಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿದ ಶೀನಣ್ಣ - “ಅರೆರೆ....ಪದ್ಮಾ,
ಶಂಕ್ರ ನಿಮ್ಮನೆ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದ. ಏನಾದನೋ ಏನೋ” ಎಂದ.

—ಅ. ರಾ. ಸೇ.

— ಕುಂಭಕರ್ಣ —

ಸತ್ತ ಪಿತ್ತವು ಎತ್ತಹೋಯಿತೋ? ಮತ್ತೆ ವಸಂತವು ಬಾರದೋ?

ಹೂವು ಮಿಂಚುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಗಗನ ಗೂಗೆಯ ಕಣಿವೆಗಳೇ!

ಹೃದಯ ಮೊಗ್ಗನು ಸಿಡಿಸಿ ಸಿಡಿಲಲಿ ಬಡಿದ ಬಿನ್ನಹ ಕೇಳುತ

ಅಯ್ಯೋ! Much Ado—

Nothing ಎ ಕೊನೆಗೂ! ಒದ್ದೆ ಸುರುಸುರುಬಾಣ ಹಾರದೆ?

ಸೂರ್ಯಮಂಡಲದೊಳಗೆ ಉರಿವಾ ಬೆಂಕಿ ಬೋನಲಿ ಕೊನರದೆ?

ಮಂಡಿ ಕರಟವ ಸೀಳಿ ಬೀಳಿಸಿ, De Mortis ನಿಶ್ಚಿನಿ ಬೋನಂ ಎನಿಸಿ

ನಾಕಕೆಲ್ಲೇ ಏಣಿ ಎರಿಸಿ, ಪಾರಿಜಾತವ ತಮ ಮುಡಿಸುವೆ

ಮೂಡಿ ಮುಳುಗಲಿ ಬುದ್ಬದ!, ಜಂಬ ಕೊಚ್ಚಿದ ಜಂಬಿಸಿ!

ಸಮತೆ! ಸೋದರ ತತ್ತ್ವ! ಸ್ವಾ-ತಂತ್ರ-ರಕ್ತಪಾತಕೆ ಹೋತನೆ?

ಮೇಲಕೆಸೆದಾ ವಸ್ತುವೆಲ್ಲವು ಕೆಳಕೆ ಬೀಳಲು ಕೋತಿಯೆ?

ಕುರುಡು ಕಿವಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಿಯ, ಕುಟ್ಟಿ ಬಾರಿಸೊ ಬ್ಯಾಂಡನು

ಕುಂಭಕರ್ಣಕೆ ಕಟ್ಟು ಗಂಟೆಯ! ಒಡೆದೆ ಹೋಗಲಿ ಮಡಕೆಯು!

ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪಗಳೆಲ್ಲ ನೀರಲಿ ಬೆರಸಿ ಕುಡಿಯಿರೊ ಮಡಿಯಲಿ

ಸೆಲ್ಲುಲೋಸಲಿ ರಚನೆಯಾದೀ ಪತ್ರದೆತ್ತರ ಬೆಳೆಯಿರಿ,

ನವ್ಯ ಕವಿಯಾ ಭವ್ಯ ಹುಚ್ಚಿಗೆ ಅರ್ಥ ಹುಡುಕುವ ದಡ್ಡನೆ!

ಸವ್ಯಸಾಚಿ ಎನಿಸಲಾತನು ಎಡಗೈಯಕವನ ಬರೆದರೆ,

ಅದುವೆ ಎಪ್ಪಿ —

ಕೃದುವೆ ಸಾನೆ—

ಟೈದುವೆ ಸಾಯದ, ಪೆಲ್ಲಿ ಕೀತ್ಸರ ಕಾಳಿದಾಸನ ತೂಲಿಕೆ,

ಕವಿಯ ಗಗನದ ತೂರಿಕೆ!

— ನಾ. ಕೆ.

[ಈ ನವ್ಯಕವಿತೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ, ಎಂದು ವಾಚಕಮಹಾಶಯ ಗೊಣಗಿದರೆ, ಅತನನ್ನು ಕವಿ ಕೇಳುವುದಿಷ್ಟೆ! “ಅಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ತಾನೆ ಅರ್ಥವಿದೆ? ಜಿತ್ತಿ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಜೀಟಾ ಸೂರ್ಯನವರೆಗೂ, ಅನರ್ಥಪರಂಪರೆಯಾಗಿರುವಾಗ ಕಾವ್ಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಇವು ಜನಜೀವನದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಗಿರುವಾಗ, ಹೊರಗಿನ ಯದ್ವಾ-ತದ್ವಾಗೆ ಬಾಗಿಲು ಬಡಿದು ಕೂಡುವುದು ಕವಿಯ ಧರ್ಮವೆ? ಚಿತ್ರಕಲಾಪ್ರದರ್ಶನಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ! ಹೆಣ್ಣಿನ ಚಿತ್ರ ಹಿಪ್ಪೊಪೊಟಾಮಸನಂತಿರುತ್ತದೆ. ಜನದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಮಾಲೆ ಹಿಡಿದಿರುವಾಗ, ಕವಿ ಕಂಗಾಲಾಗಿ ಕಾವ್ಯ ಹಿಂಗಾಲಾಗದಿರಲಾಗುವುದೆ? ಈ ಕವನವನ್ನು ನವ್ಯಕವಿತಾ ಮಹಾ ಸಮ್ಮೇಲನದಲ್ಲಿ ಪಾರಿತೋಷಕಾರ್ಹವೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಿ ದಾರೆ, ಎಂದರೆ, ಆ ಕಾಮಾಲೆಯ ಕಾರಿನ್ಯವನ್ನು ವಾಚಕಮಹಾಶಯ ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು.—ನಾ. ಕೆ.]

ಬಲಿತವರ ಬಾಲಬೋಧೆ

— ಪಾಠ ೧೮ —

ಅ.	ಆ.	ಹ.	ಹ್ವಾ.	ಹೈ.
ಅಣು.	ಆಗ	ಹನಿ	ಹ್ವಾಗೇ.	ಹೈಡ್ರ.
ಆಗ	ಆ ಆಟ.	ಹನಿ ಬಿದ್ದರೆ	ತೋಟ.	ಹೈಡ್ರೋ-ಜನ್.
ಈಗ	ಈ ನೋಟ.	ಹನಿಗೂಡಿ-ದರೆ	ಹಳ್ಳ.	ಬಲು-ಲಘು.

ರಾಮಯ್ಯಾ! ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ತೋಟವನ್ನು ನೋಡು. ಏನು ಸೊಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ! ತೋಟ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿದೆ. ನೀರು ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಹನಿ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಬಲು ಲಘುವಾಗಿದೆ ನೋಟ! ಅಣು-ಅಣುವು ಕೂಡಿ, ಘನಘನವಾದ ಬಾಳೆ ಹಣ್ಣು-ಗಿದೆ!!

ಭೀಮಯ್ಯಾ! ಈಗ ನೋಡು ತೋಟ-ವನ್ನು ಏನು ವಿಚಿತ್ರ-ವಾಗಿದೆ! ತೋಟವು ಲಂಕೆಯ ನೆನಪು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈ ಬಾಳೆ ಮರ-ವನ್ನು ನೋಡು! ತೆಂಗಿನ ಮರ-ದಂತೆ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಮೂರು ವರ್ಷ-ದಿಂದ ತೆನೆಗೂಡಿಲ್ಲ. ದಿಂಡು ಜೊಂಡಿ-ನಂತೆ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಬಾಳೆಗಿಡವನ್ನು ನೋಡು! ಮೂರೇ ಅಡಿ ಎತ್ತರ. ಆದರೂ ಕೆತ್ತನೆ ಕಲೆಗೆಲಸ! ಮೋತೆ-ಯಲ್ಲಿ ನೋಡು ಮೂರು-ನೂರು ಬಾಳೆಹಣ್ಣು. ಒಂದು ಒಂದೂ ಒಂದೇ ಅಂಗುಲ ಉದ್ದ. ಒಂದೇ ನೂಲು ದಪ್ಪ!! ಈ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು- ಹೈಡ್ರೋ-ಜನ್ನಿಗಿಂತ ಲಘು. ಅಗೋ ನೋಡು! ಗಾಳಿ ಬೀಸಿತು. ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಹಾರಿ ಹೋಯ್ತು!! ಹನಿಬಿತ್ತು. ಕಣ್ಣಿನಿಂದ. ತೋಟ ಗಾರ ಬಿದ್ದ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ.

ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಲಘು-ವಾಗಿ ಹಾರಿತು. ಘನ-ವಾಗಿ ಕೊಂಡಿತು.

ಹೇಳಿ ಬರೆಯಿಸಿ:—

ಆಗ ಅಣುವಿನ ಆಟ.	ಈಗ ಹೈಡ್ರೋ-ಜನ್ ನೋಟ.
ಈಗ ಹನಿ ಬೀಳು-ತ್ತಿದೆ.	ಜೀವನ ಬಲು ಲಘು!
ಹ! ಹ್ವಾ!!	ಹೈ!!!
	ಜೈ!!

—ಪ್ರಸಾದ್.

ಯಾಕೋ ಭಯವಾಗುತ್ತೆ ಕಣಯ್ಯ....!

ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ವಿಧದ ಭಯೋತ್ಪಾದಕರಿದ್ದಾರೆ; ಅಸಲ್ ದರೋಡೆ ಗಾರರು, ಕಪ್ಪಂಗಿಯವರು, ಕು-ಕ್ಲಕ್ಸ್-ಕ್ಲಾನಿನವರು ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ. ಭಯೋತ್ಪಾದಕರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗವೂ ಇದೆ. ತಾವೇ ಪುಕ್ಕಲು ಶಿಖಾಮಣಿಗಳಾಗಿ ತಮ್ಮ ಶಂಕೆ, ಆತಂಕ, ಭೀತಿಗಳನ್ನು ಬೇರೆಯವರೊಡನೆ ಬಿತ್ತರಿ ಸುತ್ತಾ ಅವರಲ್ಲಿ ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯವರು. ನಮ್ಮ ಶಂಖರು ಆ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಅಪಾಯಗಳ ಕುರಿತು ಆತ ನಡೆಸುವ ನಿರಂತರ ಶಂಖನಾದದಿಂದ ನಮ್ಮ ಶಂಕರು ಶಂಖರುವೆನಿಸಿಕೊಂಡ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅವನಿಗೆ 'ಪುಕ್ಕಲಯ್ಯ' ಎಂಬ ಸಪ್ತಮೆಂಟರಿ ಬಿರುದೂ ದೊರಕಿದೆ.

ಮೊದಲನೆ ಸ್ಪುಟ್ಟೆಕ್ ಗಗನಕ್ಕೇರಿದೊಡನೆ ಶಂಖರುವಿನ ಗಡಿಬಿಡಿ ಹೇಳ ತೀರದು. "ಯಾಕೋ ಭಯವಾಗುತ್ತೆ ಕಣಯ್ಯ..." ಎಂಬ ಪಲ್ಲವಿಯಿಂದ ತೊಡಗಿ ಆತ ಗೋಳು ಸುರಿಸಿದ ನೋಡಿ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ. ಆತನಿಗೆ ಆ ಕುರಿತು ಬೇರೇನೂ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವ ಸ್ಪುಟ್ಟೆಕ್ ಶಕ್ತಿಗುಂದಿದ ಕೂಡಲೆ ಭೂಮಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತೆ; ಅದರ ಮೊದಲೇ ಅದನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆಸೆದು ಅದರ ಸುತ್ತು ಸುತ್ತುವ ರಾಕೇಟು ಕೂಡ ಬೀಳುತ್ತೆ ಎಂಬುದೇ ಶಂಖರುವಿನ ಭೀತಿಗೆ ಮೂಲಕಾರಣ. ಹಾಗೆ ಬೀಳುವಾಗ ನಮ್ಮೂರಿನ ಮೇಲೆಯೇ ಬಿದ್ದರೆ ಏನು ಗತಿ ಎಂದು ಆತ ಚಡಪಡಿಸಿದ.

ಹಾಗೆಯೇ ಹೈಡ್ರೊಜನ್ ಬಾಂಬುಗಳನ್ನು ಹೇರಿಕೊಂಡು ಡಲ್ಹೇಶರ ಪ್ಲೇನು ಗಳು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಗಸ್ತು ಹೊಡೆಯುತ್ತವಲ್ಲ; ಅವಕ್ಕೇನಾದರೂ ಅವಘಡ ಒದಗಿ ಬಾಂಬು ಸ್ಫೋಟಗೊಂಡರೆ ಲೋಕದ ಗತಿ ಏನು ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಚಿಂತೆ. ಯಾರಾ ದರೂ ಸ್ನೇಹಿತರು ಬಚ್ಚಲು ಮನೆ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ, ಹೊಸ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಬೆಲೆಬಾಳುವುದನ್ನೇನಾದರೂ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ "ಯಾಕರೋ ಇದೆಲ್ಲ, ಇನ್ನು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಭೂಲೋಕವೇ ಮಂಗಮಾಯ ವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತೆ ಹೈಡ್ರೊಜನ್ ಬಾಂಬುಗಳಿಂದ; ವೃಥಾ ಇವಕ್ಕಾಗಿ ಯಾತಕ್ಕೆ ಶ್ರಮಪಡ್ತೀರ ಈಗ" ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಗೋಗರಿಯುವ ಶಂಖರು. "ಹೈಡ್ರೋ ಜನ್ ಬಾಂಬಿನಿಂದ ಸತ್ತರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ಬಚ್ಚಲು ಮನೆ ಮುರುಕುಗೋಡೆ ಬಿದ್ದು

ಇಲಿ ಹೆಗ್ಗಣಗಳ ಹಾಗೆ ಸಾಯೋದು ಬೇಡ” ಎಂದು ವಾದಿಸಿದರೆ, Radio activity ಎಂಥ ಅನಾಹುತಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆಂಬುದರ ಭೀಕರ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಅನುರಿತದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಂತೆ ರಕ್ತ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುವ ಶಂಖರು!

ಮೊದಲನೇ ಬಾರಿ ಫ್ಲೂ ಬಂದಾಗ “ಯಾಕೋ ಭಯವಾಗುತ್ತೆ ಕಣೋ....” ಅನ್ನುತ್ತನ್ನುತ್ತ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಶಂಖರು. ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದೆದ್ದವನೇ ಫ್ಲೂ ನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡವರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಆಲೆದ. ಅದು ಯಾರನ್ನೂ ಬಿಡುವಹಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಮಂಗಲ ನುಡಿಯುತ್ತ ಸಾಗಿದ. ಆದರೂ ಫ್ಲೂ ನನ್ನನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕಂಡ ಶಂಖರು “second attack ಇದೆಯಂತೆ ಆಗ ನೋಡು ಅದು ಹಿಡಿಯೋದು ಮೊದಲು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡವರನ್ನು” ಎಂಬ ಆಶ್ವಾಸನಕೊಟ್ಟ. ಸದ್ಯ ಆತ ಹಾಗಂದಿದ್ದು ನಮ್ಮಮ್ಮನಿಗೆ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕೇಳಿಸಿದ್ದರೆ “ಛಾ ನಿನ್ನ ಬಾಯಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಕ” ಎಂದು ಅವನನ್ನು ಓಡಿಸಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕಳಗಂನವರು ಜುಟ್ಟು ಜನಿವಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣೆಟ್ಟ ಕೂಡಲೆ ಶಂಖರು ತನ್ನ ಜುಟ್ಟು ಜನಿವಾರಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡು “ಯಾಕೋ ಭಯವಾಗುತ್ತೆ ಕಣಯ್ಯ....” ಎಂದು ಒದ್ದಾಡಿದ. ತಿಂದರೆ ವಿಷವೇರಿ ಸಾಯುವಬೇಳೆ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತಾರೆ, ಚರ್ಬಿ ಬೆರೆಸಿದ ತುಪ್ಪ ಅಥವಾ ತುಪ್ಪ ಬೆರೆಸಿದ ಚರ್ಬಿ ಮಾತ್ರ ಈಗ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗೋದು ಆದ್ದರಿಂದ ಅವೆರಡನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸದೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೊಡನೆಯೂ ಪೇಚಾಡಿದ ಶಂಖರು. ಕ್ರಮೇಣ ಈತ “ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಸಮಾಪಿಸುತ್ತಿದೆ; ವಿಪರೀತ ಕತ್ತಲು; ಯಾಕೋ ಭಯವಾಗುತ್ತೆ ಕಣಯ್ಯ” ಎಂದು ಗೋಳಿಡತೊಡಗುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ನಾವೆಲ್ಲ ಭಾವಿಸಿದ್ದೆವು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಶಂಖರುವಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಯಿತು. ಇನ್ನಾದರೂ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತಾನೋ ನೋಡೋಣ ಎಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದೆವು ಇಲ್ಲ; ಆತ ತನ್ನ ಪಲ್ಲವಿಯನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. “ಮದುವೆಯಾದ್ದೇನೋ ಸರಿ. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಸಂಸಾರಾನ ಹೇಗೆ ನಿಭಾಯಿಸೋದು ಎಂದು ಯೋಚನೆ. ಲೋಕ ಕೆಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ, ಯಾಕೋ ಭಯವಾಗುತ್ತೆ ಕಣಯ್ಯ” ಎಂದುಬಿಟ್ಟ ಮೊನ್ನೆ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ. ಏನೂ ಹೇಳಲು ತೋಚದೆ “ಹೌದು, ಭಯವಾಗುತ್ತೆ ಕಣಯ್ಯ” ಎಂದೆ ನಾಸು ಕೂಡ.

— ರಾಮಿ.

ಸಹಬಸ್ಸಿಗ

“ರೈಟ್” ಎಂದು ಕಂಡಕ್ಕರನು ಕೂಗಿದಾಗ ಬಸ್ಸು ಧೂಳು ಚೆಲ್ಲಿ ಹೊರಟಿತು ಹಿರಿಯೂರಿನಿಂದ. ಹರಿಹರದಿಂದ ನನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಕೂತ ಒಂದು ತಾತ ಹಿರಿಯೂರಲ್ಲಿ ಇಳಿದಿತ್ತು. ಅದೇ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ತೀರ ಮುದಿ ಅಲ್ಲದ ತಾತನೊಂದು ಬಂದು ಕೂತಿತ್ತು. ಆ ತಾತ ಮಾತಾಡಿಸಿದರೂ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟರೆ ಮುಚ್ಚುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಅಷ್ಟೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ.

“ಎಲ್ಲಿಗೆ—ಕೊಂಚ ಸರೋಳ್ಳಿ....” ಎಂದು ಪೀಠಿಕೆ ಹಾಕಿ ಪ್ರಶಸ್ತವಾಗಿ ಚಕ್ಕಳಮಕ್ಕಳ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸೀಟನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ ಆಗ. ಪಾಪ ಮುದುಕನೆಂದು ಮುದುಡಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತೆ.

“ಎಲ್ಲಿಗಪ್ಪಾ”—ಎಂದರು ಆತ.

“ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ”

“ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ?”

“ಜಯನಗರ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ನ”

—ಎಂದಾಗ ಆತ ಒಳಜೇಬಿಂದ ಒಂದು ಕೃಜ್ಜಾಜಿನದ ಪರ್ಸ್ ತೆಗೆದು— ಅಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ಕಾಗದ ತೆಗೆದು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟ. ನಾನು ಓದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ,

“ತಾತಯ್ಯ ಬಂದುಬಿಡು ಹಾವೂ ಸಾಯ್ತು, ಕೋಲೂ ಮುರಿಯಿತು— ಬೆಕ್ಕಿನ ಮರಿ ಕರೀದು—ನಾಯಿಮರಿ ಹಾಕಿಲ್ಲ—

ಇತಿ ನಿನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗ,
ರಾಮಿ.

—ಎಂದು ಬರೆದಿತ್ತು. ನಗು ತಾನಾಗೇ ನನ್ನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆತ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

“ಯಾಕೆ ನಗೋದೂ—ಅಂಥದೇನು ನಗೋವಿಚಾರ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ರಾಮೀ .... ರಾಮಿ ಯಾರು ಗೊತ್ತೆ?”

“ಹಗ್ಗೇ ನಿಮ್ಮ ಮೊಮ್ಮಗಾ ..”

“ಅರೆ! ನಿಮಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು?”

“ಇಲ್ಲೇ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇತಿ ನಮಸ್ಕಾರ ರಾಮಾ....ಅಂತ....”

“ಹೋ....ಹಹ್ಲಹಹ್ಲ ...ಹೌದಲ್ಲವೇ....ನಾನೊಬ್ಬ ದಡ್ಡ....ಹಹ್ಲ....” ಎಂದು ಅಲೆಅಲೆಯಾಗಿ ನಕ್ಕ ಆತ. ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದ.

“ಜಯನಗರದಲ್ಲೇ ಇರೋದು ನಮ್ಮ ರಾಮಾ....”

“ಓ....ಸರಿ ಸರಿ ಸರಿ....”

“ರಾಮಿಮನೆ ಗೊತ್ತೆ ನಿನಗೆ....”

“ಅವರ ಪೂರ್ತ ಹೆಸರು—ಯಾವ ರಸ್ತೆ—ಮನೆ ನಂಬರು ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?”

“ಜಯನಗರದಲ್ಲೇ ಆತ ಇರೋದು. ನೀವೂ ಅಲ್ಲೇ ಇರೋದು ಅಲ್ಲೆ.... ಅಂದಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಬಡಾವಣೆಲಿರೋರೇ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೇ”

“ಅದು ಬೆಂಗಳೂರು. ಹಿರಿಯೂರಲ್ಲ ಗೊತ್ತೇ”

“ಗೊತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರೋ — ಕುಣಿಗಲೋ — ಕೆಂಗೇರಿಯೋ— ಹೇಳಿ”

—ಎಂದು ಕವಕ್ಕನೆ ರೇಗಿದ ಆ ಮುದುಕ. ನಾನು ಹಾಹಾರಿದೆ. ಎಲಾ ಪಾಪಾಂತ ಇರೋ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರೆ ನನ್ನ ಮೇಲೇ ತಿರುಗಿಬೀಳೋದೆ ಈ ಮುದಿ ಗೂಬೇ....ಎಂದೆನ್ನಿ ಸಿದರೂ — ಪಾಪ ಹಿರಿಯ—ಅರುಮರುಳು ಬರೋ ದಿನ ಎಂದು ನಾನು ರೇಗಲಿಲ್ಲ.

“ನಂದೂ ಮೂರು ಬಾಳೆತೋಟ ಇದೆ. ಯಾಲಕ್ಕಿಬಾಳೆ ರಾಮಯ್ಯ ಅಂತ —ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಸಾಗರ. ಅದೇ ಮಾರೀಕಣವೆಕೆರೆ ಆಜೂಬಾಜೂಲಿ ಯಾರನ್ನಾರೂ ಕೇಳಿ ನನ್ನ ಮನೆ ತೋಟ ಎಲ್ಲಾ ತೋರಸ್ತಾರೆ—ಅಂಥಾ ಆ ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗ ರಾಮಿ ನೀನಿರೋ ಬಡಾವಣೆಲಿದ್ದ್ರಾ ಆತನ್ನ ಕಾಣೆ ಅಂತ ತಾರಮ್ಮಯ್ಯ ಆಡ್ತೀರಲ್ಲಾ —ಇದು ನಾಚಿಗೆಗೇಡು ”

—ಎಂದು ತರಾಟೆಗೇ ತೊಗೊಂಡ ಆ ಮುದಿಯ. ಎಲಾ, ಮಾರೀಕಣವೇಲಿ ಈತ ಪಟೇಲನಿರಬಹುದು ಹಾಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇವನ ಮೊಮ್ಮಗ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೇ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕೆ ?

“ಸ್ವಾಮಿ—ಕ್ಷಮಿಸಿ ತಾವು ಮಾರೀಕಣವೆ ರಾಜರಿರಬಹುದು ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ರಾಜಕುಮಾರ ರಾಮಾನ್ನು ಕೇಳೋರೇ ಇಲ್ಲ ಜಯನಗರದಲ್ಲಿ...” ಅಂದದ್ದು ಆತನಿಗೆ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ—ಏಕೆಂದರೆ ಆತ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ತೂಕಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

“ಶಿರಾ ಶಿರಾ ಶಿರಾ .” ಎಂದು ಕೂಗಿದ ಕಂಡೆಕ್ಕರು. ಎಲ್ಲರೂ ಬಸ್ಸಿಳಿದು ಕಾಫಿಗೆ ಹೋದರು. ನಾನು ಆ ಮುದುಕ ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದೆವು. ಆ ಮುದುಕ ನಿದ್ರೆ ಹೋಗಿದ್ದ.

“ಯಜಮಾನ್ಯೇ ಕಾಫಿ ಕುಡೀತೀರಾ”

— ಎಂದು ನಾನು ಕೂಗಿದ್ದೇ ತಡ ಆತ ಯುವಕರ ಹುರುಪಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ನಿಂತ. ನಡೀರಿ ಎಂದು ಆತನೇ ಹೋಟಲ ದಾರಿ ತೋರಿಸತೊಡಗಿದ. ಆತನ ವರಸೆ ನೋಡಿ ನನಗೇ ವಪನವೆಂದು ಗ್ಯಾರಂಟಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಬೇಡ ಬೇಡ ವೆಂದರೂ ಜಾಮೂನು ಮೊಸರೊಡೆ—ವಾಂಗಿಭಾತು—ಬಾದಾಮಿಹಾಲು ತಾನೇ ತಿಂದ. ನಾನು ಬರೀ ಕಾಫಿ ಕುಡಿದೆ. ಆದರೆ ಆತನೇ ಬಿಲ್ಲು ಕೊಡಲು ಹವಣಿಸಿ ದಾಗ ನಾನಾದರೂ ಅದಷ್ಟು ತಿನ್ನ ಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲಾ ಎಂದು ವದ್ಯಾಡಿಕೊಂಡೆ ಆದರೆ ಮರುಕ್ಷಣವೇ ಆತ ಹಾವುಮೆಟ್ಟಿದವನಂತೆ ಹಿಂದೆ ನಿಂತು ಹೋಟ್ಟು ಕೌಂಟರಿನಲ್ಲಿ ಕೂತ ಯಜ್ಞಪ್ಪ (ಆತನ ಹೆಸರೇನೋ ನಾನರಿಯೆ ಆದರೆ ಉಡುಪಿ ಕಡೆಯವ—ರುಚಿ ರುಚಿಯ ತಿಂಡಿಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನೇ ನಮಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಯಜ್ಞ ಮಾಡುವಾತ ಯಜ್ಞಪ್ಪನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು!) ನನ್ನು ನೋಡಿದ ದುರುದುರು ನೋಡಿದ. “ಛೇ! ಈತನದು ಈ ಹೋಟಲು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದರೆ ತಿಂಡಿಯನ್ನು ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ಇಳಿಸು ತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ...ರಾಯರೇ ನಂದೊಂದು ಹಳೇ ಶಪಥ—ಬೇಕಾದರೆ ಮಾರೀಕಣವೆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ಯಾಲಕ್ಕಿಬಾಳೆ ರಾಮಯ್ಯನೋರ ಶಪಥವೇನೊಂತ.... ತಿಳಿಯತ್ತೆ ...ಬೇರೇ ಮಾರ್ಗವೇ ಇಲ್ಲ ನೀವೇ ಅವನ ಋಣ ತೀರಿಸಿ....” ಎಂದೆ ನ್ನುತ್ತಾ ಒಂದೇ ಸಮ ಭೊಂಯ್ ಭೊಂಯ್ ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಧಾವಿಸಿದ ಆತ. ನಾನು ಬೆವ್ವಾಗಿ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗ ಕಾಣದೆ ಆ ಬಿಲ್ಲು ತೆತ್ತು ಓಡಿದೆ ಆಗಲೆ ಹೊರಡಲು ಆತುರವಾಗಿದ್ದ ಬಸ್ಸಿಗೆ.

ಏದುತ್ತಾ ಆತನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿನ ನನ್ನ ಸ್ವಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತಳ ಊರಿದೆ. “ರೈಟ್” ಎಂದಾಗ ಬಸ್ಸು ಭರ್ ಎಂದು ಶಿರಾಬಿಟ್ಟು ತುಮಕೂರು ದಾರಿ ಹಿಡಿಯಿತು.

“ರಾಮಿ ನನ್ನ ಹಿರೇ ಮಗಳ ಹಿರೇ ಮಗ. ಹಿರೇಮಗಳೂರು ಹಿರಣ್ಣಯ್ಯ ನವರ ಹಿರೇ ಮಗಳ ಹರಿಣಾಕ್ಷಿನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೊಂತ ಮಾತುಕಥೆ ನಡೆಯೋದಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಿಂಗಳೂರು ಜಯನಗರ ಬಡಾವಣೇಲಿ ..”

“ಇರಬಹುದು—ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಏನು ಮಾಡೂಂತಿರ” ಎಂದು ಶಿರಾ ಹೋಟಲಿ ನಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞ ಪಶುವಾದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಖಾರವಾಗೇ ಹೇಳಿತು

“ಹುಡುಗ ಹಾರೋವ್ಲೇನ್ ಕಂಪನೀಲಿ ಕೆಲಸ— ಮದುವೆ ವಯಸ್ಸು . . ಹುಡುಗಿ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದ್ದಾಳೆ ಬೇಡಾಂತ ಅಂತಾನೆ”

“ಬೇಡದೇ ಹೋದ್ರೆ ನನಗೇನು—ಮದುವೆ ವಯಸ್ಸಲ್ಲಿ ಮದುವೆ—ಆಗಲೇ ಬೇಕು ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಹುಡುಗರು ಮದುವೆಗೆ ಸಿಕ್ಕು ಸತ್ತಿಲ್ಲವೇನು—ಅವನೂ ಅಷ್ಟೇ—ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ನಿಮ್ಮ ಬಳಗ ಕಟ್ಟೊಂಡು ನನಗೇನು”

—ಎಂದಾಗ ಜೇಬಿಂದ ಆತ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೆಗೆದು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಹಿಡಿದ “ಗೊತ್ತು—ಶಿರಾದಲ್ಲಿ ಹೋಟಲಿಗೆ ತೆತ್ತದ್ದೇ ನಿಮ್ಮ ಈ ಖಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ತೊಗೊಳ್ಳಿ ಈ ಹತ್ತನ್ನೂ ಇಟ್ಟೊಳ್ಳಿ....ಮುಂದೆ ತುಂಕೂರಲ್ಲೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಆಗಬಾರದು ನೆಲಮಂಗಲದಲ್ಲೂ ಅಷ್ಟೆ...” ಎಂದಾಗ ನಾನು ತೀರ ಸಣ್ಣವನಂತೆ ಕಂಡೆ. ಪಾಪ ಮುದುಕ ಮೇಲಾಗಿ ಮದುವೆ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತಿರೋವಾಗ ಬಾಯಿ ಸಿಹಿಮಾಡಿ ದಂತೆ ಆಯ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಆತನ ಹತ್ತಿರ ಹಣ ವಸೂಲಿಮಾಡಬಹುದೆ? “ಬೇಡ— ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆಂಥಾ ಸಿಟ್ಟು? ಛೇ! ಅಂಥವನೇ ಅಲ್ಲ ನಾನು” ಎಂದು ದುಡ್ಡು ನಿರಾಕರಿಸಿದೆ.

“ಸರಿ ವೆರಿಗುಡ್—ನಾನು ಜಯನಗರದಲ್ಲಿ ರಾಮಿಮನೆಗೆ ಹೋಗೋಕೆ ನೀನು ಮನೆ ತೋರಿಸಬೇಕು—ಅಲ್ಲದೆ ರಾಮಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿ ಮದುವೆ ಕುದುರಿಸಬೇಕು....”

“ಮಾಡೋಣಂತೆ ಅದಕ್ಕೇನಂತೆ....ಅದರೆ ನಿಮ್ಮ ರಾಮಿಯ ವಯಸ್ಸೇನು? ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರಿಯೋಕೆ ಬರೊಲ್ವೆ ಅವನಿಗೇ—ಅದೇನು ಹಾವು ಸತ್ತಿತು— ಕೋಲು ಮುರಿಯಿತು—ಬೆಕ್ಕಿನಮರಿ—ನಾಯಿಮರಿ ಎಂ ದು ಏನೇನೋ ಬರಿತಾನಲ್ಲಾ....”

“ಹಹ್ಹಾ... ಅದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಥೆ. ಆ ಹಾವು ರಾಮಿಯ ಮಲತಾಯಿ —ಆ ಕೋಲು ನಾನು ಅವನ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕೈಕೋಲು—ಮಲತಾಯಿಯ ಸಂಬಂಧ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ರಾಮಿಗೆ ಗಂಟುಬೀಳೋದಿತ್ತು—ಅದು ಕರೀಬೇಡಾನ್ನೋದೆ ಬೆಕ್ಕಿನ ವಿಷಯ. ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಇನ್ನೂ ಹೆತ್ತಿಲ್ಲ—ಅವಳನ್ನ ಅವಳ ನಿಯತ್ತಿಗೆ ಗುಣಕ್ಕೆ ಯಜಮಾನರಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪ್ರೀತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಆಲ್ ಸೇಷಿಯರ್ ನಾಯಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವ—ನಮ್ಮ ರಾಮಿ....ಅರ್ಥವಾಯ್ತು ಕಾಗದದ ವಕ್ಕಣೆ. ನಾವು ತಾತ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಹೀಗೇ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸೋದು.....”ನಾನು ನಕ್ಕೆ.

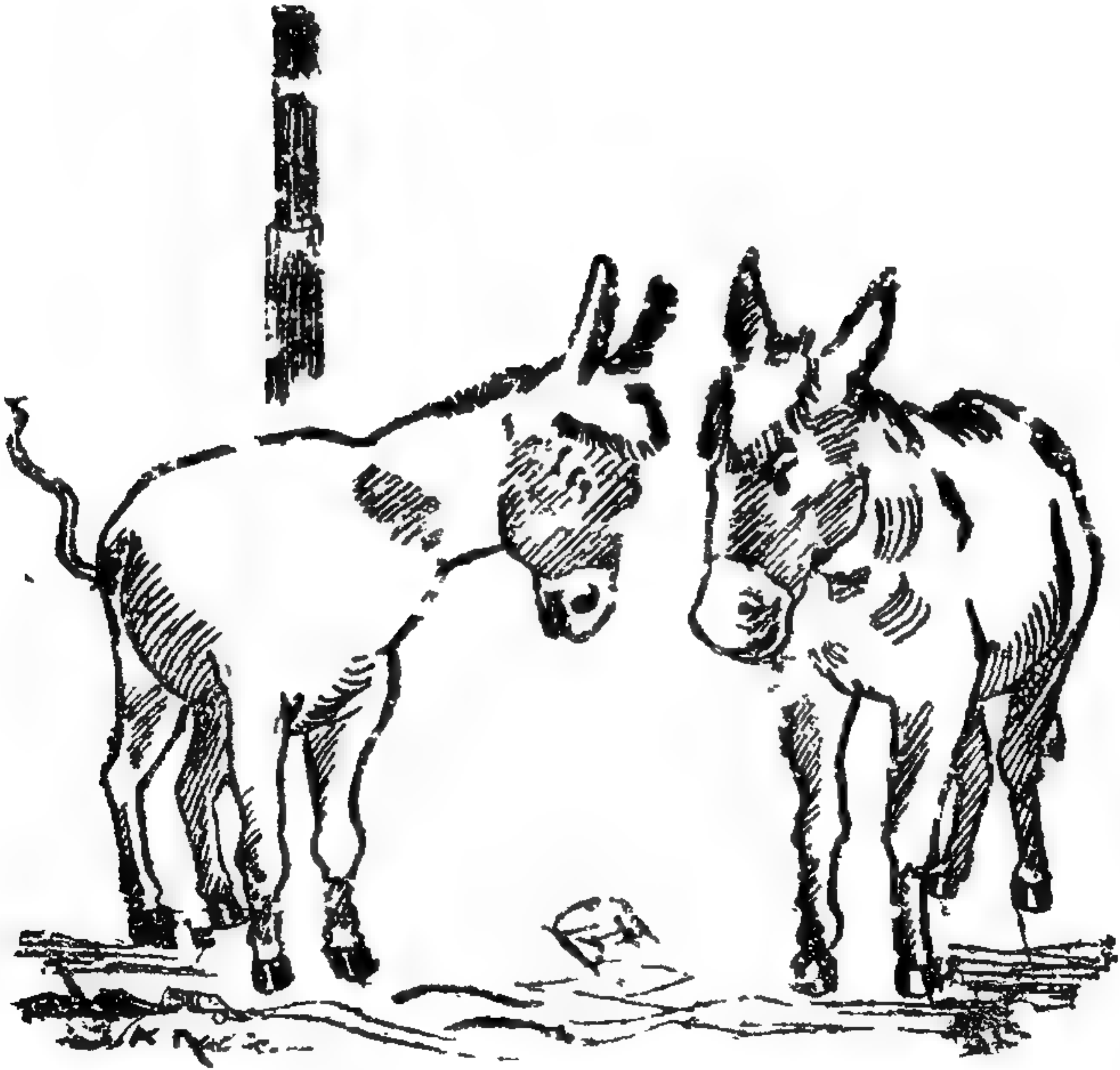

ತುಮಕೂರೂ....ತಿಂಡಿ ತೆತ್ತದ್ದು ಸಾನೇ.

ನೆಲಮಂಗಲ....ತೆತ್ತದ್ದು ಸಾನೇ ತಿಂಡಿಗೆ. ತಾತನ ಶಪಥದಂತೆ ಹೋಟಲಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡೊಲ್ಲವೆಂಬುದು ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾನೇ ಕೊಟ್ಟಿ.

ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡಿಗೆ ರಾಮಿ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ತ್ರಾಸ ಆಗಲಿಲ್ಲ. “ನಾಳೆ ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥ ಬನ್ನಿ”—ಎಂದು ತಾತಯ್ಯ ಬಂಡಿ ಎರಿದ. ನಾನೂ ಅದೇ ಬಂಡಿ ಎರಿ ಜಯನಗರ ಸೇರಿದೆ.

—ದಾತರಥಿದೀಕ್ಷೆ

ಗಂಡಂದಿರೆಲ್ಲಾ ಸಮಿಟು ಕಾನ್ಫರೆನ್ಸಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ—
ಯಾವಾಗ ಬರ್ತಾರೋ! ಬಿಕೋ ಅನ್ನುತಮ್ಮ.

ಅನರ್ಥಗೀತೆ

ಪುಕಟ ಪುಕಟ
ಪುಕಟ ಪುಕಟ!
ಜೇಳು ಕಡಿದರೆ
ಮೂಲ ವ್ಯಾಧಿಗೆ
ಸರ್ಪ ಹುಣ್ಣಿಗೆ
ಸಿಡುಬುಗಳಿಗೆ
ಪುಕಟ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸುವೆವು.
ಈ ಲೋಕದ ವಿಷ
ನೀಲಕಂಠ ಕವಿ
ಅಘಟಿತ ಘಟನಾ
ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲೆ ಕವಿ
ಎರಿದ ನಾನಂದ ಮಯಕ್ಕೆ
(ಪುಕಟ ಪುಕಟ)
ಆದರೆ ಆಗ ಜೇಳು ಕಡಿದರೆ
ನೀಲಕಂಠನಿಗೆ ಯಬಡು ಹಿಡಿದರೆ
ಪುಕಟ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸುವೆವು.

ಕೀರ್ತಿಶೇಷ ವಲ್ಲಭಭಾಯ್ ಪಟೇಟಲರ ತೈಲಚಕ್ರವನ್ನು ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ
ಅನಾವರಣಮಾಡಿದರಂತೆ.

ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ಪತ್ರಗಳು

೧. ಸಾಮಾನ್ಯ

ಸೋದರರೇ!

ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ "....." ನಾಮಕ ಹಾಸ್ಯ ಲೇಖನವನ್ನು ದಿನಾಂಕ ೧-೧-೫೮ ರಂದು ಕಳುಹಿದ್ದೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ತುಂಬಿದುವು. ನಿಮ್ಮಿಂದ ಉತ್ತರವಿರದಿದ್ದು ಅಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿ!

ಕೊರವಂಜಿಯ ಓದುಗವೃಂದಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರತ್ತಣ ಹಾಸ್ಯಲೇಖನಗಳನ್ನು ಓದಿ ಓದಿ ಬೇಜಾರ ಬಂದಿರಬಹುದು ಆದ್ದರಿಂದ ಇತ್ತಣ ಹಾಸ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಲೇಖನ ಬರೆದುದು

ಉತ್ತರಿಸಿ.

ಸೋದರಿ, ೧೦-೩-೫೮.

೨. ಭೇದ—ದಂಡ

ಸೋದರರೇ!

ನನ್ನ ಲೇಖನ ನಿಮ್ಮ ಲೇಖನಗಳ ತರಗತಿಗೆ ಒಪ್ಪತಕ್ಕದ್ದುಂಟೇ. ನಿಮ್ಮದು "ಹಾಸ್ಯರಸ ಪ್ರಧಾನ ಪತ್ರಿಕೆ" ಆದರೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಸ್ಯದ ಮಾದರಿ ನೋಡಿದರೆ ಬರೆಯುವ ಲೇಖಕರು ಹಾಸ್ಯರಸದ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು—ನನ್ನ ಲೇಖನ ಓದಿನೋಡಿರಿ—ಅಂದರೆ ಹಾಸ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆ ಬರುವುದು.

ಆದರೆ ಲೋ ಕಿಟ್ಟು....! ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು!....ಅಲ್ಲ ಸಲ್ ಥಾಲಿವೆಟ್ಟು....! ಹಾಗೆ ಬರೆದರೆ ಹಾಸ್ಯವಾಗಲಾರದು ...ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ.

ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

ಸೋದರಿ, ೧೪-೪-೫೮.

[ಸಂಪಾದಕ ಮುದುಕಾಗುತ್ತಾ—ಮುದುಕನಾಗುತ್ತಾ—ಕಲಿತಿರುವುದು ಒಂದು—ವಾಠ! ಮೌನೇನ—ಅರ್ಥಂ ಜಾಸ್ತಿ—ಸಂ.]

ಕೊರವಂಜಿ

ಬಳೀಪೇಟೆ : : ಬೆಂಗಳೂರು 9

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ ರೂ. ೩.೦೦

ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ ಕೇವಲ 25 ನಯೆ ಪೈಸೆ

ಚಂದಾದಾರರು ವಿಳಾಸ ಬದಲಾವಣೆಯಾದಲ್ಲಿ, ಕೂಡಲೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು.

VITOFERRIN

HYSONE INDUSTRIAL & TESTING LABORATORY LTD. MALESWARAH, BANGALORE

ವೈಟೋಫೆರಿನ್

(ಆಧುನಿಕ ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ ಟಾನಿಕ್)

ಇದರಲ್ಲಿ “ಎ” “ಬಿ” ಮತ್ತು “ಡಿ” ಎಂಬ ವೈಟಮಿನ್ನುಗಳೂ, ಐರನ್, ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಮುಂತಾದ ಲೋಹ ವಿಶೇಷಗಳೂ, ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ತಾಮ್ರವೂ, ಮತ್ತು ಮಾಲ್ಟಾಸಾರ್, ಜೇನುತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಒಂದು ಅಮೃತವಾನು. ಇದರಲ್ಲಿ ದೇಹಶಕ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಕಲ ಔಷಧಗಳ ಸಮೂಹವೂ ಇದೆ. ಖಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಎದ್ದವರಿಗೂ, ಬಸುರಿ ಬಾಣಂತಿಯರ ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯಕ್ಕೂ ಇದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಔಷಧ. ಸೇವಿಸಲು ಬಹಳ ರುಚಿಯಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಮಧುರವಾಗಿಯೂ ಇದೆ.

★ ★

ತಯಾರಕರು:

ದಿ ಮೈಸೂರು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಅಂಡ್ ಟೆಕ್ನಿಂಗ್

ಲ್ಯಾಬೋರಟರಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್,

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ - - - ಬೆಂಗಳೂರು 3.

ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್

ವ್ಯವಸಾಯ, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ ವಿಧವಿಧ
ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯುಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುವ

- ★ ಪಂಪುಗಳು ಮತ್ತು ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳು
- ★ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಮೋಟಾರುಗಳು
- ★ ಡೀಜೆಲ್ ಆಯಿಲ್ ಎಂಜಿನ್‌ಗಳು
- ★ ನೇಗಿಲುಗಳು
- ★ ಕಬ್ಬಿನ ಗಾಣಗಳು
- ★ ಡಿಕಾರ್ಟೆಕೇಟರುಗಳು
- ★ ಸ್ಲಾಯ್ಸ್ ಮತ್ತು ರಿಫ್ಲೆಕ್ಸ್ ವಾಲ್ವ್‌ಗಳು

ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಹೆಸರು ಪಡೆದಿವೆ.

ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ಬ್ರದರ್ಸ್ ಲಿ.,

ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹರಾಜ ರಸ್ತೆ,

ಪೋಸ್ಟ್ ಬಾಕ್ಸ್ ೬೦೬, : : ಬೆಂಗಳೂರು-೨.